

Datina, religia furată

*

Moto: *Atunci când nu există o religie adevărată,
nu există nici virtuți adevărate*¹.

„Trecutul se mărturisește puternic în mine”

M-am trezit, pe neașteptate, odată cu revărsatul zorilor. Și n-am mai putut închide ochii. Îmi închipuisem că-mi cere împlinirea datoriei încă un cântec nescris și m-am ridicat din pat, ostenit și ușor iritat, încercând să trag de timp. Mi-am făcut o cafea, am aprins o țigară, așezând pe masă o coală albă de hârtie și ustensilele de scris. Așteptam ivirea cuvintelor și lina prelingere – aidoma sângelui dintr-o rană – a literelor. Dar nu s-a întâmplat nimic. Pixul a rămas abandonat pe masă și, fără voie, am priceput că nu cântecele mele nescrise îmi spulberă nopțile, în ultima vreme, ci un cântec vechi, pe care, de cum l-am citit pentru prima oară, l-am perceput ca pe o ultimă reminiscență a Datinii, a „limbajului ritmicității” („luga suryanyya”²). Am încercat să mi-l amintesc, dar nu a fost chip. În schimb, comentariul istoricului bucovinean George Popovici (1863-1905), cunoscut, ca poet, sub pseudonimul calamburistic T. Robeanu („Te robea, nu?”), își desfășura în fața ochilor mei, aproape material, fiecare cuvânt: „Celebrul episcop din Hippo, Augustin (m. 430), în epocalul „De civitate dei, libri XXII”, prima formulare sistematică și admirabil de energic concepută a principiului despre supremația puterii clericale asupra statelor, istorisește, în un capitol plin de sarcasm, că desburuienirea arăturilor era pusă sub patronajul unei speciale divinități subalterne, numită Dea Runcina³” (eu am folosit o variantă bilingvă, franco-latină, respectiv una engleză, pe care o menționez cu titlul tradus, pentru că

¹ De civitate dei, libri XXII, Paris, 1854, p. 961

² Guénon, René, *Simboluri ale științei sacre*, pp. 60 și 71

³ Augustin, *De civitate dei*, IV, 8, cf. Servius ad Georg I. 12, Huschke Jurisprudentine anteiustinianae, ed. Ter. 4

„civitate” nu înseamnă „cetate”, în opera „primului om modern al omenirii”, cum îl numea Lev Tolstoi pe Augustin, ci „comunitate”⁴).

Dea Runcina, argumentul pentru studiul lui Popovici „Runc. Glosă la o colecțiune inedită de documente moldo-câmpulungene”⁵, în care a fost inclus textul străvechi, pe care Robeanu l-a descoperit lângă muntele⁶ „Crezi în Soare, crezi în Dumnezeu”. Rarău, ca reminiscență lingvistică a limbajului primordial monosilabic „Ar Ra, ar Aum”, încă păstrat ca atare în toponimia văii prăbușite, de lângă Rarău, Ararau. Rarău, muntele invocat în toate cântecele tinerilor blaki din colecția de documente din secolele X-XII, „Rochonczy Codex”⁷, traduse de Viorica Enăchiuc, muntele fiind primul templu al omenirii, în care Soarele și-a așezat „scaunele și masa lui”⁸, marea preoteasă fiind „voluspo” („fecioara înțeleaptă”) Venus, adică târzia Sfânta Vineri a românilor sau, mai nou, Sfânta Parascheva, deși, ca și la indieni, unde confuzia Ishtar-Innana a fost multă vreme cultivată, și în celelalte adaptări ale religiei inițiale planetare continuă, pentru că „Luna nu știa ce poate face și ce era. / Stelele nu știau unde le este locul”⁹, și nu apăruse încă făuritorul de zei¹⁰ și de legi, cel care avea să fie „îngropat în cer” și să devină „Dumnezeu Anu (Cerule)”¹¹, de către fiul său, Enlil („Împăratul tău este marele munte tată, Enlil”¹²), într-o succesiune de înlocuire a elementelor cosmice și pământeste cu fapte omenești care fundamentau șamanismul și, tocmai de aceea, aveau nevoie de un panteon, pe care începeau să-l populeze, în favoarea lor, speculând naivitatea omenească, în baza unei cosmologii primare ca și concepția despre creație („Cerule și Pământul sunt părinții tuturor creaturilor, și dintre toate creaturile omul este cel mai înzestrat, sincer și inteligent”¹³) ironizată, încă din zorii civilizației, în însăși esența conștiinței ei, de către Polybios, care concluziona scurt: „dintre toate viețuitoarele, omul, care crede că este cel mai iscusit, este cel mai ușor de înșelat”¹⁴.

„Muntele Lumii”, pe care Mircea Eliade îl identifică drept arborele lumii: „Simbolismul Arborelui Lumii este complementar cu cel al Muntelui Central. Uneori, cele două simboluri coincid; de obicei, se completează reciproc. Dar ambele sunt formulările mitice mai dezvoltate ale Axei Cosmice (Stâlpul Pământului)”¹⁵.

Din acest timp primordial, în care „Luna nu știa ce face și ce era”, pare să vină reminiscența Datinii, aflată de poetul T. Robeanu, în 1890, lângă Rarău, Victor Andronicescu fiind, probabil, ultimul om care mai cunoștea invocația primordială într-o acuratețe a mesajului remarcabilă, înainte de falsificarea lui printr-o banală legendare moldovenească, pe care întâmplarea avea să mi-o aștearnă în față ceva mai târziu, pe când începeam călătoria în timp, împreună cu „Zicălașii”.

⁴ Saint Augustin, *Cité de Dieu*, Tom III, Paris, 1854, respectiv Augustin, *Comunitatea lui Dumnezeu împotriva păgânilor*, Cambridge University Press, 1998

⁵ *Convorbiri Literare*, Anul XXV, No. 9, București, 1 decembrie 1891, pp. 705-716

⁶ Auzit de la Victor Andronicescu din Fundul Moldovei.

⁷ Enăchiuc, Viorica, *Rochonzy Codex*, Alcor-Edimpex, București, 2002

⁸ Guterbock, Hans Gustav, *The Song of Ullikummi Revised Text of the Hittite Version of a Hurrian Myth*, Chicago, 2009, p. 161

⁹ Peterson, Charles S, *The Poetic Edda (Corpus Poeticum Boreale) – Voluspo*, Cicago, 1923, p. 5

¹⁰ „Pe zei, Anu i-a creat, la un moment dat” (*The Sacred Books, Cea mai veche istorie a Creației*, p. 67); „apoi au fost creați zei în mijlocul cerului” (*The Sacred Books, Povestea Creației*, p. 151)

¹¹ *The Sacred Books, Povestea Creației*, p. 151

¹² Langdon, Stephen, *Sumerian Liturgical Texts*, Philadelphia, 1917, p. 114

¹³ Legge, James, *The Sacred Books of China. The Texts of Daoism*, Oxford, 1891, vol. XI, *The Shu King*, p. 81

¹⁴ Polybios, *Istorie*, București, 1966, V, p. 75

¹⁵ Eliade, Mircea, *Myths, Rites, and Symbols*, New York, 1975, p. 380

În aparență, textul ancestral, descoperit la Câmpulung (acolo îl întâlnise Robeanu pe Andronicescu), ține de melosul păstoresc de mai târziu, deși își are rădăcinile în timpul lunar, în timpul în care Luna, stelele, planetele și calculul calendaristic, bazat pe ciclurile lunare¹⁶ beneficiază nu doar de o dezlănțuire metaforică încifrată, ci și de „imnul”, pe care, conform religiilor vechi și nu numai, stă la temelia religiilor, născute, ulterior, prin dialogurile Maestru-discipol (doar la nordici, Odin, „tatăl tuturor”, dialoghează cu o „voluspo”, adică o „fecioară înțeleaptă”), care transformă „limbajul iluminării” („luga suryanyya”¹⁷) în vană, dar persuasivă literatură, după cum observa același René Guénon. Nu știu în ce măsură „Dansul Cerbului” (care este o horă sacră), și mai ales cea din Corlata, reprezintă o narațiune vizualizantă a acestui text, în condițiile în care „dansul este un semn de limbă și este folosit și realizat, ca un mister sacru, în diferite moduri, prin care gândul sau dorința sunt exprimate în loc de (sau pe lângă) cuvinte, pe care omul încă nu le posedă... În aceste dansuri, cunoașterea a acționat, ritualul a fost expus și păstrat în memorie, tot mai viu, prin repetiție, iar misterele, religioase sau de altă natură, au fost fondate pe baza de acțiune”¹⁸. Dar e sigur că „muzica, care însoțește dansul, ritmul și melodia, ne unește cu divinitatea prin desfătare și, totodată, prin frumusețea artei”¹⁹, ceea ce voi încerca să probez în capitolele care urmează, premeditate, de multă vreme²⁰, drept banală condiție existențială a unui om care tot încearcă să-și afle rosturile, preferând să se înșele singur, decât să se mai lase mințit de alții. Iar textul câmpulungean, la care tot fac referire, înseamnă o fereastră, prin care încerc să deslușesc zorii:

„A codrilor crăiasă
 Și a zmeilor mireasă
 lese, seara, într-amurg,
 Paște cerbii sus, pe runc,
 Ciutele și caprele
 Și le mulge laptele
 Și-l încheagă în fântână
 Să nu iasă altă zână,
 Și îl face mândru caș,
 Bolovan de bicaș²¹,
 Și îl pune în părau
 Să-l spele apa mereu,
 Să-i treacă dorul de zmeu”.

27 iulie 1908, când învățătorul superior Alexandru Voievidca ajunge la Câmpulung Moldovenesc, un alt învățător, dar câmpulungean, Simion Prelipcean, de 62 de ani, ispitit de contrafacerea mitice daco-romane ale lui Gheorghe Asachi, cânta, pe muzica străvechiului „cântec vechi”, atât cât își mai amintea din contrafacerea din tinerețe, care și ea urma să se piardă curând.

¹⁶ Legge, James, *The Sacred Books of China. The Texts of Daoism*, Oxford, 1891, vol. XI, p. 93

¹⁷ Guénon, René, *Simboluri ale științei sacre*, pp. 60 și 71

¹⁸ Churchward, Albert, *The Origin and Evolution of Primitive Man*, London, 1912, pp. 29, 30

¹⁹ Strabon, *Geografia*, X, 3, 9, p. 433

²⁰ În urmă cu mai bine de un deceniu, publicam *Datina, Biblia Românilor*, mizând pe tradiții și obiceiuri și nu, cum intenționez acum, pe elementele cosmogonice ale Datinii.

²¹ Cremene, cuați, silex

„Într-o piatră detunată
Și-al sihastrului picior,
Este-o stână ce-a fost fată
De un mare domnitor.

Acea Doamnă e Dochia,
Zece oi al ei popor,
Ea domnește-n vizunia
Peste turme și păstori”.

În textul vechi, care, fără îndoială, a pierdut din mesaj, de-a lungul vremilor, Luna („a codrilor crăiasă”, deci Eftepir a mitologiei dacice sau Maya din mitologia slavilor), la cumpăna frigului (constelația Dragonului este șarpele biblic sau dragonul, „zmeul” mitologiilor vechi, care îi alungă pe culegătorii de fructe, din raiul terestru, mai spre sud – „Și-atunci Aynu-Mandu a făcut șarpele înghețului, ca să oropsească luminile create”, îi mărturisea Ahura-Mazda, adică Sfântul Cer, lui Spitama Zarathustra²², „păstorește” turma de stele din constelația Capricornului (Cerbul, Capra), „sus, pe runc”, deci în templul în templul Soarelui. Iar versului „a zmeilor mireasă” probabil că înseamnă o contrafacere populară pudică, în condițiile în care generațiile nu știau nimic despre „logodna cosmică”, decăzută, la noi, românii, dar nu și la slavi, într-o dragoste incestuoasă, deși Luna, și în mitologia dacă, și în cea slavă, nu era decât fiica mamei Glia și a Soarelui, adică primăvara, închisă într-o peșteră de îngheț (în cele trei ceruri lunare subterane – cu trimitere directă la echinocțiul de toamnă), dar salvată de Soare (echinocțiul de primăvară) și mutată în palatul de cleștar de deasupra norilor. În mitologia dacilor, cele două echinocții se numeau „intrarea” și, respectiv, „ieșirea șarpelui din pământ”, creștinismul „furând” sărbătorile străvechi echinocțiale, sub numele de „lanțul Sfântului Dumitru” și, respectiv, al „Sfântului Gheorghe” – deci al „Sfântului Țăran”, cum se traduc în română ortodoxul „Gheorghios” și catolicul „Georgius”.

„Mândrul caș, / Bolovan de bicaș”, deci de silex, este menhirul, „piatra căzută din cer” făcând parte, întotdeauna, din ritualul „morții și învierii Timpului” („Hora Cerbului”), fiind abandonat odată cu a doua contrafacere a Datinii, cea de după religii târzii, numită folclor. „Cerbul” se dansa, la miezul nopții, în jurul unei buturugi aprinse, așezată în centrul tăpșanului din centrul satului, dansul în sine omagiind reînvierea luminii, după miezul deplin al iernii (civilizația polară omagia această biruință prin sacrificarea unui țap, din sângele căruia gustau toți membrii comunității, iar elementul acesta de Datină, specific, probabil, și civilizației boreale, din care suntem parte – textul câmpulungean o sugerează, a fost pus în valoare de videoclipul trupei Dark Funeral, cel care a inflamat mințile întunecoase ale unor preoți suceveni, cu ocazia invitării trupei suedeze la ediția din 2016 a Festivalului „Bucovina Rock Castle”).

Asupra temei va trebui să revin, în capitole speciale, rândurile de mai sus fiind doar un fel de prefațare a metodei de lucru a cărții începute, azi, la revărsarea zorilor, de necaz că m-a trezit din somn și nu m-a mai lăsat să dorm.

*

²² *Vendidad (Vidēvdād) or Laws against the Demons Avesta* — în *The Sacred Books of Zoroastrianism, Book 3*, Translated by James Darmesteter (From *Sacred Books of the East*, American Edition, 1898), Edited by Joseph H. Peterson, p. 19

O incursiune în veșnicia spiritualității umane nu poate începe de la geneză, ci de la străbunii care formau „generațiile de oameni vorbitori”, înșiruirea generațiilor, în continuă pierdere de metafizic, o pierdere proporțională cu câștigul în civilizație, fiind și punctul de pornire al tuturor celor care, în frazări diferite și în timpuri diferite, se simțeau îndreptățiți la a zice: „Trecutul se mărturisește puternic în mine / Și anticele rune ale zeilor / Scrise cu aurul stelelor pe cer / În frumusețea ierbii se arată din nou”²³.

În toate culturile lumii, strămoșii au întăietate. Prin ei se coboară din Cer și se urcă în Cer. Strămoșii, nu străbunii, cei din urmă fiind târzii și începând de la un „stâlp”, prin care se abandonează calea strămoșilor și, în baza noii identități, conferită de „stâlp”, se începe calea străbunilor. Străbunii durează maximum cât un popor, pe când străbunii durează cât istoria, de la începutul începuturilor, până la desprinderea neamurilor sau semințiilor din rădăcina comună.

Primii oameni cuvântători au fost Blajinii, cum aveau să le spună românii, considerându-i „genii bune”, după o confuzie etimologică discretă, prin care „belasginii” se transformă în „belagini”, punându-se accentul pe o însușire (bunătatea), deși numele lor și mai vechi era acela de Rahmani (rohmani, rocmani, rugmani), și acesta păstrat în toate culturile lumii, inclusiv în cea ebraică și arabă, cu conotația de „îndurător”, deci de „blajin”, în ciuda faptului că, în exprimarea monosilabică a primilor oameni vorbitori, **RA-H-MAN** însemna „oamenii Soarelui” sau „oamenii care se închină Soarelui”, și cuvântul „man”, însemnând, mai târziu, „bărbați” supraviețuiește și în limbile vii arabe, dar și în toponimii europene. A existat, la musulmani, chiar și o dispută teologică, în privința numărului divinităților supreme, pentru că mult prea des se întâlnea, în versetele „Coranului”, numele „Er Rahman”, ca să nu se creadă că ar mai fi existat un dumnezeu suprem, pe lângă Alah, dar, în cele din urmă, s-a deslușit corect principala însușire a unicului dumnezeu, cea de a fi veșnic îndurător.

Am susținut, mai sus, cu suficientă fermitate, că „rahman” înseamnă „oameni ai Soarelui” („Leul” din colindele românilor), și că „blajin”, cu dublă conotație, ar viza calitățile acelor oameni primordialii (prin comunicare), care erau și „genii bune”, dar și „genii pelasge”. Vom începe cu **RA-H-MAN**, cu „oamenii Soarelui”, cu „Leul” din colindele românilor, generațiile de rahmani fiind menționate de grecul Hesiod, care preciza că „întâia seminție de oameni cuvântători a fost de aur”²⁴, și, datorită necunoașterii timpului și, mai ales, a vremurii, „neputincioasa bătrânețe / N-o cunoșteau”²⁵, și că ei, „murind, părea că-i fură somnul adânc”²⁶. O generație de oameni care nu cunoșteau disputa și care „conviețuiau în armonie”²⁷, după cum preciza și chinezul Lao Tse, „în cântec și dans”, deși nu cunoșteau religia („Nici vorbă s-aducă zeilor cinstire”²⁸), generațiile acestea fiind montane, ca și cele care aveau să urmeze mai târziu, când „mai necăjită seminție veni pe urmă, cea de argint”²⁹.

De ce li s-a spus primilor generații de „oameni cuvântători” generații de aur și de ce transfer eu semnificația spre „Leul” din colindele românilor? Pentru că aceste generații, deși nu cunoșteau timpul, au trăit pe vremea când Soarele răsărea din

²³ Voluspo, 61, p. 25

²⁴ Hesiod, *Munci și zile*, p. 43

²⁵ Hesiod, *Munci și zile*, p. 43

²⁶ Hesiod, *Munci și zile*, p. 43

²⁷ Hesiod, *Munci și zile*, p. 43

²⁸ Hesiod, *Munci și zile*, p. 46

²⁹ Hesiod, *Munci și zile*, p. 43

Constelația Leului, fiind închinată Soarelui³⁰, așa cum și generațiile ulterioare, aparținând fiecare unui alt timp zodiacal, erau închinată unor planete: Generația de Argint (Lunii), iar Soarele răsărea în Rac, Eroi, în Gemeni (Mercur), iar cea Bronz, sfârșită în timpul lui Moise, în Taur (Venus) – de asta distruge Moise „idolul” taur, generațiile de Fier, în Aries (Marte), iar generațiile din Lumea Modernă, în Pești (Jupiter) – de asta avea Iisus semnul peștilor drept simbol pentru cei ce-l vor urma și prevestea sosirea „omului cu ulciorul”, în New Age, când Soarele va răsări în Vărsător (Saturn).

Rahmanii se îngropau în cer (Lao Tse, care le cunoscuse descendenții, avea să le urmeze exemplul), tehnica lor supraviețuind, și astăzi, prin munții Nepalului. Strabon povestește că rahmanii, „onorați și socotiți sacri” de către generațiile de mai târziu, atunci când își simțeau trupurile ostenite de bătrânețe, urcau pe stâncile din vârful unui munte și, deși nu cunoșteau moartea, așteptau, întinși pe o lespede, sosirea somnului veșnic, iar când acesta îi înfășura, carnea și oasele lor erau ciugulite de vulturi și „duse” la cuiburi, „în cer”. De aici, de la urcatul rahmanilor pe munte, pentru a întâmpina veșnicia, și de la „îngropatul în cer”, avea să apară „stâlpul”, numit, ulterior, „coloana celestă”, care cuprinde, în părți egale, de-a lungul verticalității ei, și „calea părinților”, și „calea zeilor”, „zeii” fiind, de fapt, strămoșii primordialii („cei viețuind odinioară, / Fii semizei ai stăpânilor zei”³¹), care, mutați în ceruri, capătă statutul de „tată ceresc” (Tarkit-Anu, la sciți, Anu-Yahve – la semiți), deși au fost, cândva, pe pământ, „obârșia și începutul ancestralei omeniri”³².

Spuneam, ceva mai sus, că „generația de aur” trăia în munți, în cadrul civilizației boreale, numită, ulterior, pelasgă. De la ei, de la „oamenii Soarelui”, derivă cultul hiperborean al Soarelui, ulterior preluat de egipteni, prin felahi, care erau tot pelasgi, și răspândit în lume, după opinia generală a filosofilor culturii, odată cu temeinicia religiilor. Adevărul este că au existat două direcții de răspândire, spre vest și, ulterior, spre sud, prin străbunii egiptenilor, cu numai știu câte sute de statuete „piromis”, pe care le-a văzut Herodot în temple, și spre răsărit, spre care se îndreaptă, conduși de „Marele Păstor... Enlil al Muntelui”, „oamenii Cerului” („Lu-Anu” sau „Tarkit-Anu”, adică Sfântul Cer), Enlil însurându-se ca fata unei căpetenii de pe Nipru.

Că miturile, misterele³³ și religiile sunt de sorginte pelasgă și că, în Egipt, „zeii și-au primit numele de la pelasgi”³⁴, e lesne de probat, nu aceasta este tema acestui capitol.

Mitologiile primordiale operează cu narațiuni astrale. Unanim și de prea multă vreme se recunoaște chestiunea aceasta, pe care și eu am îmbrățișat-o naiv și fără rezerve, trecând peste advertimentele discrete ale lui Strabon și peste trucul primului ordin călugăresc budist, cel al chaldeienilor, prin care ei „descifrau” pe cer „poruncile lui Dumnezeu”. În realitate, poveștile erau absolut pământești și țineau de niște alegorii istorice pe care abia acum încep să le înțeleg, rămânându-i pururi dator memoriei lui Strabon pentru sfatul de a pune față în față alegorii aparent diferite, pentru că miturile primordiale nu sunt decât o poveste unitară, altfel spusă, prin accentuarea unor anumite întâmplări, în religiile de după constituirea statalităților.

³⁰ Swami, Purohit; Yeats, W. B., *The Ten Principal Upanishads*, Faber and Faber Limited, London, p. 5

³¹ Simonide din Ceos, *Veșnica trudă*, în *Antologia poeziei grecești*, p. III

³² Orfeu, *Către Titani*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 207

³³ Herodot, *Istorie*, II, LII, p. 156

³⁴ Herodot, *Istorie*, II, L, p. 156

Considera întâiul mare geograf al omenirii că „orice discuție despre zei cercetează păreri și mituri vechi, deoarece oamenii, mai demult, își arătau mai pe ocolite părerile pe care le aveau despre natura lucrurilor și împloteau mereu povești în deslușirile lor. Negreșit, nu este ușor să dezlegi cu precizie enigmele, dar dacă se adună la un loc și se compară un mare număr de mituri, unele concordând între ele, altele contrazicându-se, mai lesne s-ar putea descoperi adevărul din ele. De pildă, miturile care vorbesc despre plimbările prin munți, atât ale slujitorului unui cult, cât și ale zeilor înșiși, și despre acei cu adevărat posedați, decurg din aceleași principiu pentru care zeii socotesc locuitori ai cerului și prevăzători ai altor lucruri, cât și ai semnelor cerești”³⁵.

Întrebarea firească, astăzi, s-ar referi la fundamentul „poveștii”, care ține de realitate sau de astral, deși e limpede că întâile generații de oameni vorbitori, apoi și următoarele, urcau în ceruri, odată cu strămoșii, și tâlcul vieții lor pământene, parte real, parte născocit. Strămoș, în sanscrită, se numea „Ba”, iar cuplul inițial de strămoși (miticii Adam și Eva) se numea „Ba-Ba”, pentru că sumerienii nu cunoșteau număratoarea și scriau de atâtea ori „Ba” de câte ori era nevoie ca să-i menționeze pe toți strămoșii la care făceau trimitere. „Oamenii Soarelui”, Ra-h-man, sunt primii care urcă în cer, iar șamanii care aveau să le speculeze cultul lor s-au numit, inițial, Ba-Ra-h-mani, deci brahmani, din simplul motiv că ei îi reprezentau pe strămoșii din ceruri pe pământ, așa cum preoții de astăzi, deși traducerea cuvântului este „bătrâni înțelepți”, preferă să li se zică „părinți”, ei considerându-se, fiecare în parte, un fel de „tatăl nostru care ești pe pământ”.

Înainte de a purcede mai departe, să ne reamintim cărui astru ceresc îi era închinat emblematic, ba chiar și totemic, fiecare grup de generații, menționat ca atare de toate mitologiile lumii. Deci:

Generațiile de Aur erau dedicate **Soarelui**,
Generațiile de Argint – Lunii,
Generațiile Eroilor Semizei – planetei **Mercur**,
Generațiile de Bronz – planetei **Venus**,
Generațiile de Fier – planetei **Marte**,
Generațiile Lumii Moderne – planetei **Jupiter**, iar
Generațiile New Age – planetei **Saturn** (Cronos, deci Timpul).

Primele două grupuri de generații aveau să constituie, ulterior, reperele inițierilor șamanice în sfințenie, inițierea pe munte (triunghi cu vârful în sus, în simbolistica totemică) și inițierea în peșteră (triunghi cu vârful în jos, alăturarea celor două triunghiuri determinând romb, simbol al sacralității, iar în creștinism, al Sfântului Graal, care nu este altceva decât inima lui Iisus Hristos). Șamanii existau în orizontul lumii date, pe care îl numeau cer, și au convenit trei ceruri solare (Cerul Zilei, numit Dîus sau Deaus, transformat de greci în Zeus; Roata Cerului – numită Ur-Anu, transformată de greci în Urania, cu trimitere spre bolta înstelată; Cerul Întunecat – Cernunos, personificat de greci în Cronos, deci Timpul, cu ritualul morții și reînvierii luminii, în Capricorn), și tot atâtea ceruri lunare, subpământene.

Inițial, povestea nu era deloc complicată, Generația de Aur (Soarele) fiind reperul fundamental, iar Generația de Argint (Luna) fiind reperul căruia i se căuta un loc. Ceea ce, în fond, s-a și întâmplat, Generația de Aur locuind muntele, iar cea de Argint, condusă de „Marele Păstor”, căutând „locul ales și promis”. Cum, în munte,

³⁵ Strabon, *Geografia*, II, X, 23, p. 442

promis și încredințat Soarelui drept templu, în care să-și așeze „scaunele și masa lui”³⁶, cu Venus preteasă (cu simbolul inițiatului, ce cuprinde Coloana Celestă, suprapusă peste Crucea Nordului, într-o simbolistică de stea/floare în șase colțuri/petale – ca și David, ca și Iisus), și cu Marte străjer (cu simbolul stelei/florii în cinci colțuri/petale) nu exista, practic, o religie, ci o stare metafizică a ființelor omenești în raport cu universul, este de presupus că Generațiile de Bronz au statornicit „regulile” sau „legile” inițiale, pe care le cunoaștem, în cioburări din ce în ce mai rare, drept Datină. Ipoteza este susținută și de arheologie, dar și de cultul încrâncenat al inițiatoarei Venus, care rezistă și astăzi, în ciuda faptului că, la noi, de pildă, Vasile Lupu s-a străduit să-l minimalizeze, prin cumpărarea moaștelor unui Sfinte Vineri, care să nu mai fie omagiată săptămânal, ci o dată pe an, în ziua ajungerii moaștelor la Iași, 14 octombrie 1640.

Strabon descifrase, cu aproape două milenii în urmă, cum și de ce au fost urcați, nu doar „îngropați”, strămoșii în cer, făcând și o genealogie a șmecheriei cu inițierea în peșteră, tot așa cum descifrase și de ce o femeie urma să se roage, pentru noi, pe lângă tronul Soarelui-Dumnezeu, deși șamanismul însemna un truc sută la sută bărbătesc („la început, profeții erau bărbați”³⁷): pentru că „mai ales femeile trezesc în om teama de divinitate”³⁸.

Religiile lumii, dar și tăblițele de la Tărtăria, îl consacra pe Anu, „bărbatul cel mai integru, soțul vrăciței Cula”, drept autorul primelor „reguli”, al legilor care „se cântau, ca să nu se uite”, chiar dacă în „Legile” („Vendidad”), pe care Ahura-Mazda (Sfântul Cer) le încredințează lui Spitama Zarathoustra, primul om care ar fi primit legile, din Cer, ar fi fost „Marele Păstor”, numit, la sumerieni și la indieni, „Enlil al Muntelui”. Probabil că Anu, devenit, ulterior, Cer, dar și măsură a timpului, a fost primul legiuitor al omenirii, dar cum tot ceea ce vine de la un anume om, fie el genial, este pus la îndoială, mai devreme sau mai târziu, acel prim legiuitor, după ce s-a îngropat în Cer, avea să-i confişte cerului, fără voia lui, identitatea. Pentru că Enlil, care era fiul legiuitorului om Anu, cel care migrează, cu tribul Lu-Anu spre răsărit, avea nevoie de legi care vin din cer, și nu de la un om, ca să se transforme, la rândul lui, în zeu. Mitul fiului care primește „legile” de la „Tatăl Ceresc” devenise, încă din zorii civilizației, universal, dar tot mai greu de imitat de către șamani, care abandonează inițierile din munte (în munte s-a ivit religia – o mai repet încă o dată), în favoarea trucului inițierilor din peșteră, domeniu în care șamanii și legiuitorii, numiți de greci „Tomuki”, precum cunoscuții de către noi Zalmoxis și scitul Anacharsis, care se pretindeau „înțelepți ai voinței zeului” (Cerurilor)³⁹, aveau un antecesor strălucit în Minos, care, la rândul său, „fost un imitator al unui Rhadamanthys, din timpuri străvechi”⁴⁰.

Mecanismul impunerii unor „legile divine”, numite „Themistes”, și care erau, de fapt, doar niște „îndemnuri și reguli de cârmuire”⁴¹, consta în dezvăluirea „revelațiilor” „în fața oamenilor, ca și cum ar proveni de la zei”⁴².

Pornind de la aceste considerente, cred că lesne se pot descifra alegoriile prin care întâmplări pământești se incifrează în cer, din ce în ce mai personificat, domeniu

³⁶ Guterbock, Hans Gustav, *The Song of Ullikummi Revised Text of the Hittite Version of a Hurrian Myth*, Chicago, 2009, p. 161

³⁷ Strabon, *Geografia*, II, VII, 12, p. 207

³⁸ Strabon, *Geografia*, II, III, 4, p. 165

³⁹ Strabon, *Geografia*, II, III, 5, p. 166

⁴⁰ Strabon, *Geografia*, II, X, 6, p. 446

⁴¹ Strabon, *Geografia*, II, VII, 11, p. 205

⁴² Strabon, *Geografia*, II, X, 19, p. 454

În care egiptenii au făcut primii pași decisivi, odată cu întocmirea celebrului lor calendar, cu tot atâtea luni câte sunt constelațiile zodiacale, cărora, desigur, le-au dat nume și porecle de zei, aleși dintre strămoșii lor „din cer”, dar cu statui de lemn în temple, toți acei „piromis” plecând, cândva, din Piroboridava (Tecucii de astăzi), locul sacru al omenirii de atunci, în care avea să revină ultimul „Osiris”, numit Sesostris de către greci și supraviețuind în mitologia românească drept Ostrea Novac-Jidovul (adică Uriașul), contemporanul biblicului Moise, Rhamses al II-lea, cel care a durat Calea cea Demnă de Admirațiune sau Calea Zeilor, numită, până aproape de timpurile noastre, Cheile Bâcului. O înșiruire de monumente megalitice, care începea din vecinătatea capitalei hiperboreilor, Piroboridava, și de termina dincolo de Don, Calea Zeilor fiind cea pe care apucaseră Rahmanii, după ciocnirea violentă a celor două civilizații primordiale, cea păstorească și cea agrară (mitul lui Abel și Cain), deși mai exista și o a treia civilizație, cumva în serviciul celorlalte două, cea meșteșugărească (mitul celtului sau, dacă vreți, al lui Hefaistos).

În mitologia greacă, „a treia generație de oameni cuvântători... a fost de aramă”⁴³ (când Soarele răsărea în Taur), iar a patra, „cu mult mai dreaptă și mai bună, / Divină seminție de oameni-eroi, numiți semizeii”⁴⁴ (din epoca în care Soarele se ivea din Gemeni), inversarea ordinii însemnând, probabil, o eroare, „semnalată” și de simbolistică, și de ordinea firească a ivirii Soarelui din constelațiile zodiacale. La Hesiod lipsesc, de altfel, a șasea și a șaptea „vârstă” a omenirii, cele de după „oamenii din vârsta a cincina... asta-i seminția de fier”⁴⁵ (soarele răsărea în Aries, deci în Berbec). Eroarea aceasta, pe care nu o găsim și la sumerieni și la indieni⁴⁶, este importantă, pentru că parcursul imaginativ Soare, Lună, Mercur (Hermes, „vestitorul” zeilor), Venus, Marte, Jupiter și Saturn (Cronos, deci Cernunos, deci Timpul) poate descifra simbolistica drept-lineară stelară/florală drept succesiune a acestor generații civilizatoare de „oameni vorbitori”.

Se știe că simbolul Soarelui este steaua în opt colțuri, în care sunt suprapuse crucea dreaptă (Cerulea) și crucea oblică (numită Crucea Nordului, după forma constelației Lebadă). Același simbol figurează, mai aleas în culturile asiatice și pentru Lună, și vom vedea de ce. Simbolul „vestitorului” zeilor, cu aripi la picioare, Mercur steaua în șapte colțuri; cel al lui Venus – steaua în șase colțuri; Marte – steaua în cinci colțuri; Jupier – în patru colțuri (crucea oblică), iar Saturn – în trei colțuri, de forma „triunghiului celtic”. Deci simbolurile acestea sunt totemurile și definițiile generațiilor civilizatoare, în ordinea parcursului Soarelui prin constelații zodiacale. Religiiile, însă, transformând „emblemele” astrale în zei, în individualități cerești, care personifică însușirile Sinelui Universal, sporesc misterul, printr-o ingenioasă deturnare de sens, urcatul în cer, prin simbolul stâlpic al Coloanei Celeste, fiind transformat într-un coborât din cer, care sacralizează și ordinea socială, dar și pe „vestitorul” șaman și, ulterior preot, pe etimologie grecească, sau popă, pe etimologie latină. Religiiile au speculat naivitatea și credulitatea ființei omenești, depozitând-o și de bunuri, și de Sinele Parcticular, deci de libertatea cunoașterii și a revelației prin capacități proprii, amuzându-l pe Polybios⁴⁷, care vedea, în „cel mai

⁴³ Hesiod, *Munci și zile*, p. 46

⁴⁴ Hesiod, *Munci și zile*, p. 46

⁴⁵ Hesiod, *Munci și zile*, p. 47

⁴⁶ Swami, Purohit; Yeats, W. B., *The Ten Principal Upanishads*, Faber and Faber Limited, London, p.

5

⁴⁷ Polybios, *Istorie*, V, I

inteligent dintre viețuitoare”, ființa cea mai „ușor de manevrat” și care plătește benevol primele biruri pe naivitate: dania și jertfa.

Atributele Sinelui Universal devin „zei” datorită egiptenilor, care, preluând simbolistica astrală de la pelasgi („ei obișnuiesc să aducă jertfe lui Zeus (Diaus, adică cerul zilei – n. n.), suindu-se pe cele mai înalte piscuri de munte, înțelegând sub numele de Zeus toată roata cerului. Aduc jertfe soarelui, lunii, pământului, focului, apei și vânturilor. Din timpuri străvechi acestor zeități aduc ei jertfă”⁴⁸), „au fost cei dintâi oameni care au născocit anul și l-au împărțit în douăsprezce părți, ținând seama de anotimpurile lui. Au făcut această descoperire – spuneau ei – călăuzindu-se după stele... tot egiptenii sunt cei dintâi care au pus nume celor doisprezece zei”⁴⁹. Cu alte cuvinte, egiptenii reteză tentațiile încadrării în armonia universal, pentru a crea, în adevăratul sens al cuvântului, religia, care, deși își are rădăcinile etimologice în „a face legătura”, spulberă legăturile și instaurează dictatura dogmelor. Această „naștere a zeilor” s-a produs, în Egipt, în epoca Generațiilor de Bronz, când Soarele răsărea din constelația Taurului”, din „Taur Cerului (denumit și „taurul lui Annu”, iar ulterior „taurul lui Osiris”⁵⁰), stăpânul tuturor zeilor”⁵¹, dar își păstra sacralitatea cerească absolută: „tu iluminezi cele două țări și sălășluiești în ceruri cu pace”⁵². „O, tu, creator al zeilor, care ai întins cerurile și ai făcut pământul solid”⁵³. Invocațiile acestea sunt adresate și astrului ceresc, dar și generațiilor solare de oameni vorbitori, Soarele fiind „creator al zeilor” din generația pe care o patrona și zodiacal, dar și prin „surryannya”, adică prin iluminare. Lumină și iluminare, iaată condițiile fundamentale ale sacralizării și înveșnicirii vremelnicului om. Toate religiile lumii încep, mai devreme sau mai târziu, în timpul în care Soarele răsărea din constelația Taurului, Moise vestind, odată cu încredințarea legilor sale, pe care le primise prin inițierea în munte, timpul lui Aries (Soarele urma să răsară din Aries, deci din constelația Berbecului), prin sfărâmarea „Taurului”, care fusese, până atunci, „al Cerului”, deci al lui Anu, pentru toate Generațiile de Broz.

„Oamenii cred că și zeii se nasc”

Aflați, încă, în imposibilitatea de a identifica un Sine Universal, oamenii, în tentativa lor de a atinge „perfectiunea în imitarea divinității”, au creat, prin intermediul șamanilor legiuitori Tomuki, un panteon al strămoșilor, îngropați în cer, condus de primul legiuitor al omenirii, Anu, care, din „bărbatul cel mai integru”, avea să se fie transformat în stăpânitorul cerurilor. „Regulile” lui, stabilite „în orașul Arbore, de lângă râul cu apă”, deci la Tărtăria, în Ardeal, care „se cântau, ca să nu se uite”, aveau ca formulă sacramentală, repetată ades în cadența cântecului, invocația „Ler, Oi, Ler!” („Legea, Doamne, e Lege!”), iar certitudinea folosirii acestei formule, în cântecele-reguli, o dau textele sacre de mai târziu, în care vocativul „Oi” imaginează o identitate cosmică, OM (se scria AUM), care respectă principiile religiei naturale inițiale (mai mult o revelație metafizică, decât o religie), prin totala libertate asigurată discipolului, care nu-i datora nimic celui care l-a creat, pentru că nu i se pretindea nimic.

⁴⁸ Herodot, *Istorie*, I, CXXXI, p. 78

⁴⁹ Herodot, *Istorie*, II, IV, p. 134

⁵⁰ *Hymn to Amen-Ra*, în Wallis Budge, E. A., *Gods of the Egyptians*, Londra, 1904, p. 31

⁵¹ *Hymn to Amen-Ra*, în Wallis Budge, E. A., *Gods of the Egyptians*, Londra, 1904, p. 6

⁵² *Hymn to Amen-Ra*, în Wallis Budge, E. A., *Gods of the Egyptians*, Londra, 1904, p. 7

⁵³ *Hymn to Amen-Ra*, în Wallis Budge, E. A., *Gods of the Egyptians*, Londra, 1904, p. 8

Datorită primelor reguli de conduită, civilizația montană avea să prospere într-atât, încât își dorea noi începuturi. Și asta pentru că, „în mijlocul muntelui lumii, au devenit puternici, înmulțindu-se peste măsură”⁵⁴, mitul acesta, al pierderii de metafizic în măsura în care se câștiga în civilizație (observația aparține egiptenilor), fiind descris, pilduitor, în „Venidad” („Legile”), atunci când Ahura Mazda fusese întrebat de către Spitama Zarathustra dacă Sfântul Cer îi încredințează lui, pentru prima dată, legile. Primul inițiat, înainte de Spitama Zarathustra, cu care a vorbit Ahura Mazda și care a primit Legea, aducând fericire Pământului, a fost „Marele Păstor” (Yima, adică Enlil al Muntelui, care a trăit „300 de ierni și a murit”)⁵⁵, cel care, din 60 în 60 de ierni (deci e clar că nu e vorba de o singură persoană, ci de o autoritate tribală), venea la Sfântul Cer, să ceară legi noi, pentru că, sub autoritatea legilor vechi, i s-au înmulțit turmele și cirezile și nu-i mai ajunge locul, iar Ahura Mazda îl povățuia, invariabil, să își extindă „locul” strâmt „spre spațiul luminos, spre sud”⁵⁶.

După patru astfel de întâlniri, Marele Păstor nu a mai venit, la împlinirea împlinirea sorocului de 60 de ierni, la Sfântul Cer, și-atunci Ahura Mazda a coborât pe pământ, ca să-și ia discipolul la întrebări. Iar Marele Păstor, care adusese în ținuturile sudice, numite Vara (deci, înainte de a deveni anotimp, VA-RA desemna „Vatra Soarelui”), „semințele fiecărui soi de copac, din cele mai mari, și cele mai bune tipuri pe acest pământ; acolo a adus semințele fiecărui fel de fruct, plin de saț și dulce la miros. Toate aceste semințe le-a adus, câte două din fiecare fel, ca să fie păstrate inepuizabile acolo, atât timp cât acei oameni trebuie să rămână în Vara”⁵⁷, Marele Păstor i-a răspuns cerului, cu cea mai categorică mentalitate omenească, lăsată moștenire viitorimii, că, dacă o duce atât de bine și are de toate, nu mai are rost să mai ceară noi legi și să fie prezent la întâlnirile periodice cu Sfântul Cer. Bunăstarea civilizatorie înlătura, deci, în aceeași proporție, revelația metafizică.

Dacă vom căuta, în civilizații și culturi planetare diferite, numele inițial al Sfântului Cer, în toate vom afla numele „bărbatului cel mai integru”, de la Tărtăria, Anu, promovat, întru legitimarea profețiilor lor, de către alți și alți „păstori”, dornici să domine populațiile prin manipulări șamanice. Cum filosofii culturii și masonii, ignorând că au fost două desprinderi migraționiste din Carpați, una spre sud și alta spre răsărit, conchid că religiile sumeriană și indiană înseamnă o prelungire a celei egiptene, prin intermediul călugărilor chaldeieni, a celei egiptene, am să urmez acest parcurs, deși e vorba de două degenerescențe ale stării metafizice inițiale, caracteristică generațiilor solare (de Aur) din munți. Ceea ce mă interesează este rădăcina datului inițial, Datina însemnând mai mult decât o religie (religiile apar în cadrul civilizațiilor agrare ca degenerări de metafizic păstoresc) și fiind încă păstrată, în cioburi din ce în ce mai mărunte și mai înstrăinate, în munții în care a fost zămislită și ca leguire comportamentală, și ca ritual, și ca mister, prin poezie, cântec și dans.

Când vine vorba de Egipt, primul cuvând care ni se năzare în minte este numele lui Osiris, deși Osiris nu identifica o anume persoană, ci un atribut de conducător, un titlu, ulterior, adică după Rhamses al II-lea, înlocuit cu cel de „Faraon”. Inițial, Osiris, care avea să se devinească pe sine, pe o schelă, drept „fiu al Timpului”, prelua, aidoma lui Horus, care avea să preia gloriile lui Osiris, „gloriile” lui Anu – „inima lui Osiris Ani”⁵⁸, inclusiv timpul zodiacal, „Taur Cerului („taurul lui Annu”,

⁵⁴ *The Sacred Books, Legenda cuthaeana a Creației*, p. 181

⁵⁵ *Zend-Avesta*, în *Vendîdâd*, pp. 11, 12

⁵⁶ *Zend-Avesta*, în *Vendîdâd*, p. 13

⁵⁷ *Zend-Avesta*, în *Vendîdâd*, p. 19

⁵⁸ *Hymn to Amen-Ra*, Wallis Budge, E. A., *Gods of the Egyptians*, Londra, 1904, p. 144

ulterior „taurul lui Osiris”⁵⁹, „stăpânul tuturor zeilor”⁶⁰, adresându-i invocații imnice convingătoare: „tu iluminezi cele două țări și sălășluiești în ceruri cu pace” sau „O, tu, creator al zeilor, care ai întins cerurile și ai făcut pământul solid”⁶¹. Timpul (Cronos), pentru că religia egipteană se întemeia, ca degenerescență pelasgă, în vremea Generațiilor de Bronz, preluând identități remarcabile (nu persoane, ci identități) din vremea Generației de Eroi Semizei, deși era marcat pe cer drept Saturn sau „steaua de Vest, care traversează cerul”, îl simboliza pe „Horus, Taurul lui Anu”⁶², în ciuda faptului că Horus, ca și Set, desemna rangul de stăpânitor al unei părți a Egiptului, menționat ca atare, atunci „când Horus și Set au împărțit țara, au luat în stăpânire teritoriile, unul, pe o parte a frontierei, iar celălalt, pe de altă parte, și au fost de acord că țara lui Anu ar trebui să constituie frontiera țării”⁶³, cei doi fiind considerați și „stăpânul Annu din Sud, prințul Annu din Nord”⁶⁴.

În mitologia egipteană, profund studiată și descifrată de masonul E. A. Wallis Budge⁶⁵, Anu este „ziditor de bărbați și creator al zeilor, și Tatăl care a fost la început, prin care sunt lucrurile care sunt, creatorul lucrurilor care trebuie să fie, sursa lucrurilor care există, Tată al părinților, precum și Maica mamelor, Părintele părinților zeilor și zeițelor, Domnul care a creat lucrurile din el însuși, Creatorul Cerului și al Pământului, al Apelor și al Munților”⁶⁶. Statutul de „Tată care a fost la început”, ca și cel de „Tatăl tuturor”, pe care și-l asuma Odin în fața Fecioarei Înțelepte Voluspa, dar ca și „Anu-Yahve” („Tatăl-Ceresc” sau „Tatăl nostru”) din mitologiile semitice, vizează de fapt gloria de cel dintâi legiuitor al omenirii, pe care a avut-o „bărbatul cel mai integru” din primele generații de „oameni vorbitori”, cel pe care chinezii aveau să-l recunoască drept „primul strămoș de sex masculin, Prințul divin al Marelui Echilibru din Nord, care a făcut legile rotirii tăcute a stelelor”⁶⁷, datorită faptului că delimitase ciclurile anotimpurilor, în baza rotirii Ursei Mari – „anul începea atunci când coada Ursei Mari arăta Sudul... Timpul Ursei Mari a fost stelar”⁶⁸. Deci, anul nou începea vara (la răsăritul Pleiadelor, cum confirma și Polybios), apoi coada Ursei Mari se rotea spre vest și începea toamna, continua spre nord și se ivea iarna, apoi luneca spre răsărit, primăvara aducând lumina și căldura vestitoare de an nou și de recoltă nouă.

„Zeii, Anu (Cerule) i-a creat, la un moment dat; cetatea sfântă, locuința dorită de inimile lor, ei au proclamat-o supremă”⁶⁹, dar „zeii” nu au fost, aidoma „bărbatului celui mai integru”, niște inițiatori, ci niște speculanți ai mitului civilizatoriu, care își arogau statul de „fiu al Cerului”, formulat explicit de Lao Tse, care preluase rudimentul „fiul lui Anu”, de care s-au tot folosit șamanii primelor generații de „oameni vorbitori”, până la cei din Generația de Fier”. Sumerianul Enki, de pildă, deși descindea dintr-o tradiție în care „Enlil al Muntelui”, numit și „Marele Păstor”, era considerat fiu al lui Anu, se proclama pe sine „fiul lui Anu, întâiul născut”⁷⁰, planeta Mercur, care îi era lui dedicată, fiind semnul totemic astral al Generațiilor de Eroi

⁵⁹ Ibidem, p. 31

⁶⁰ Ibidem, p. 6

⁶¹ Ibidem, p. 7

⁶² Ibidem, pp. 302, 303

⁶³ Ibidem, pp. 31, 32

⁶⁴ Ibidem, p. 25

⁶⁵ *Gods of the Egyptians*, Londra, 1904

⁶⁶ Ibidem, pp. 50, 51

⁶⁷ Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 215

⁶⁸ Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 150

⁶⁹ *The Sacred Books, Cea mai veche istorie a Creației*, p. 67

⁷⁰ Sitchin, Zecharia, *The lost Book of Enki*, p. 10

Semizei, alții în fiecare civilizație, alții în fiecare generație a aceleiași culturi, dovadă că timpul primordial nu opera cu nume, ci cu semnificații.

„Pe zei, Anu i-a creat, la un moment dat”, și tot „Anu a făcut omenirea. Zeița Aruru, împreună cu el (Anu), a creat sămânța omenirii”⁷¹ reprezintă adnotări despre rolul „bărbatului celui mai integru” în consolidarea legislației, prin intermediul discipolilor și alurmașilor săi, și a consolidării civilizației pământeste, prin legislație, dar exagerările ulterioare, de genul „Dumnezeu Anu (Cerul)”⁷², „zeul cerului Anu”⁷³, „Anu, Domnul Cerului”⁷⁴, „Anu Zeul Soare”⁷⁵, aveau să se soldeze cu decăderi ulterioare, până la statutul de idol, confirmat și de cel mai vechi text de pe pământ, babilonianul „Locust Charm”, păstrat în șase tablete și în care originea pelasgă („capetele negre”) a lui Anu este pe deplin confirmată, prin precizarea că, „după Anu, Enlil, Enki și Nin-harsagga au condus capetele negre... de pe un pământ, pe alt pământ”⁷⁶, cei trei conducători ai pelasgilor, Enlil, Enki și Nin-harsagga, care au migrat, din munți, spre un „alt pământ”, domesticind animale și „fondând, în locuri curate, cinci orașe”. Dar decăderea lui Anu se datorează, în primul rând, migrației europene spre Sumer și India, acolo unde s-a retezat genealogia sacră, fiind recunoscut drept „tatăl zeilor, Enil al muntelui”⁷⁷, iar ceilalți zei au fost descendenții lui, muntenii. Nu Anu, care a fost doar un inițiator în civilizări, ci Enlil, pe care îl vom găsi și în miturile babiloniene, drept Bel sau Baal, în inscripțiile regale de la Lagash, menționându-se „zeul Ningirsu, războinic al zeului Enlil”⁷⁸, producându-se, încetul cu încetul, înlocuirea „unui dumnezeu cu altul, „Dumnezeu Enlil”⁷⁹, cel care, în spațiul civilizațiilor asiatice, chiar a fost un întemeietor de religii.

La pragmaticii greci, descendența religiilor din cultul strămoșilor este tranșant formulată, antecesorii fiind considerați „cei viețuind odinioară, / Fii semizei ai stăpânilor zei”⁸⁰, pentru că „oamenii cred că și zeii se nasc și că poartă veșminte / și, deopotrivă la chip, vorba la fel și-o-ntocmesc”⁸¹.

Datina sau „regulile din orașul Arbore”

Până la apariția primilor legiuitori ai omenirii, babilonianul Hammurapi (1810-1750 înainte de Hristos) și spartanul Licurg (secolele IX-VIII înainte de Hristos), „regulile”, stabilite de „bărbatul cel mai integru, Anu, în orașul Arbore, de lângă râul cu apă”, au constituit „legea”, adică regulile, ritualurile, cu componentele lor de poezie, muzică și dans, și misterele, acestea din urmă fiind stabilite, conform spusei lui Platon, „de către bărbați de mare geniu, care, la începutul veacurilor, s-au străduit să-i inițieze pe semenii lor în puritate, pentru a ameliora cruzimea vieții, pentru a înălța morala și pentru a rafina manierele, astfel încât să limiteze societatea prin legături mai puternice decât cele pe care legile omenești le impuneau”⁸². Cum Anu,

⁷¹ *The Sacred Books, Cea mai veche istorie a Creației*, p. 67

⁷² *Ibidem*, p. 151

⁷³ *The Epic of Gilgamesh*, Assyrian International News Agency, 1998, I, p. 1

⁷⁴ *Ibidem*, V, p. 20

⁷⁵ Jastrow, Morris, *The Sacred Books and Early Literatures of the East*, I, London, 1917, p. 70

⁷⁶ *Ibidem*, p. 63

⁷⁷ *The Epic of Gilgamesh*, VII, p. 24

⁷⁸ Jastrow, Morris, *The Sacred Books and Early Literatures of the East*, I, London, 1917, p. 44

⁷⁹ *Ibidem*, p. 47

⁸⁰ Simonide din Ceos, *Veșnica trudă*, în *Antologia poeziei grecești*, p. III

⁸¹ Xenofan, *Ospățul*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 145

⁸² Wright, Dudley, *The Eleusinian Mysteries & Rites*, Fort Newton, USA, London, 1905, p. 14

„tatăl celor patru Hore”, pe care le numim anotimpuri, a fost primul dintre „bărbații de mare geniu”, care a pus temelile regulilor de conduit umană, stabilind și reperele, dar și mijloacele de realizare a asemănării dintre om și divinitate, toate ținând de caracteristica poetică a naturii umane, lui Anu îi revine și „gloria”, în accepțiunea egipteană a cuvântului (moștenire asumată cu responsabilitate), oferirii „datului” initial, cum numea René Guénon Datina.

„Regulile” lui Anu cuprindeau repere astronomice importante, precum evoluția Ursei Mari pe cer, cu delimitarea anotimpurilor, întâmpinate, desigur, cu câte o horă, deci cu câte un dans ritualic anume, prin care se invoca bunăvoința astrului ceresc dominant în anotimpul care urma, Soarelui fiindu-i închinată hora în cerc, încă supraviețuind la români, la greci și la evrei, iar Lunii, hora în șir sinusoidal, care sugerează și unduirea Șarpelui Ceresc, Lunii asociindu-i-se constelația Dragonului, prin două mari sărbători echinoctiale, cea a intrării Șarpelui (înghețului) în pământ, preluată de creștinism sub denumirea de „lanțul Sfântului Dumitru”, și sărbătoarea ieșirii Șarpelui (înghețului) din pământ, numită și „lanțul Sfântului Gheorghe”. Existau și două sărbători solstițiale, numite An-Dar, prima, în vară, când începea noul an, dedicată Soarelui și Pământului, și una în miezul iernii, sub Capricorn, dedicată Pământului și Soarelui, lumina însemnând, pe atunci, „logodna cosmică”, pentru că se presupunea că, „cu cerul, împreună, Glia mai zămisli și alți copii”⁸³, inclusiv Timpul, „vlăstarul odrăslit de Glie și cerul năpădit de astre”⁸⁴.

Horele, un fel de revolte cosmice împotriva Timpului, respectau ordinea cosmică a răsăritului de Soare în constelațiile zodiacale (își închipuiau cei vechi că veșnicia astrilor cerești derivă din ordinea opusă rotirii pe cer în zodiac, iar horele marchează terestru această opoziție), iar textele scandate sau cântate, cele scandate închinare Soarelui, iar cele cântate, Lunii, erau înălțate spre cer odată cu primenirea naturii, la răsăritul Pleiadelor, când se făceau și sacrificii simbolice (arderea urșilor de paie, ritual preluat denaturat de Alexii) și se cântau colinde, adică omagieri ale trecerii Soarelui prin solstiții și a Lunii prin lunistiții⁸⁵, cum inspirat numeau cei vechi echinoctiile. Descinsă din paiane (pean-uri, cum s-a încetățenit termenul, pe filiație franceză), deci din imnele solare, puse pe seama uriașilor („peanul⁸⁶ tracilor este numit de eleni *imnul Titanilor*, și, pentru că acesta imită plânsul peanului, și Titanii s-au numit Pelagani”⁸⁷), „colinda română, ca cult de Soare, ca cult al Soarelui personificat ca Zeu, are o însemnătate archeologică”, etimologia cuvântului avându-și originea în „*colinda* sau *cylindea* grec, care înseamnă: rotare, întoarcere, învârtire de soare ori de lună, în solstiții ori lunistiții, și aceasta se condiționează de la cultul de soare și de lună, adică de la curgerea soarelui și a lunii jur-împrejur prin zodiac”⁸⁸.

Horele ritualice erau, în cadrul misterelor Datinii, de natură divină, iar odată cu trecerea timpului ele sunt dedicate mai ales reînvierii naturii, pentru că, atunci „când Horele cu vâluri purpurii / desfac ușor iatacul spre lumină, / înmiresmata primăvară aduce / vlăstare dulci ca de nectar”⁸⁹, iar Soarele primea încredințări ale deplinei sale biruințe: „Cu bucurie ți-or da / La primăvară popoarele tale prinosuri de seamă / Toate s-or prinde-n ospăț, lirele le-or desfăta. / Hore în zvonul paianului, strigăt în jur

⁸³ Hesiod, *Teogonia*, p. 9

⁸⁴ Orfeu, *Către zeul timpului*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 194

⁸⁵ Manguica, Simeon, *Căldariu Iulianu, gregorianu și poporalu român, cu comentariu, pe anul 1882*, Oravița, 1881, pp. 41 și urm.

⁸⁶ Imn cântat pe mai multe voci, pentru glorificarea lui Apollo; în greacă i se spunea *paian*

⁸⁷ Strabon, *Geografia*, II, VII, 40, p. 220

⁸⁸ Manguica, op. Cit. P. 41

⁸⁹ Pindar, *Atenienilor*, p. 141

de altare⁹⁰. Prin colindele și horele primăverii, ale triumfului vieții asupra morții, generațiile vechi „puzderia de legi o cântă, glorifică înțeleptele datini, / cinstite de nemuritorii slăviți, cu minunatele glasuri”⁹¹, iar forța „înțeleptelor datini” a fost atât de puternică, încât abia peste lungi milenii se produce nu abandonarea colindelor, în ciuda mutării lor, din primăvară, în iaarnă, ci contrafacerea creștină prin vifleimuri, prin cântări dedicate Nașterii Domnului, întocmite în mănăstiri menite izvodirii de cântări creștine, care să anihileze total relicvele identitare ale spiritualității românești, iar cărturarii timpurii ai neamului, pentru că nu se deschiseseră, încă, ferestrele de dincolo de latinism, rețază, la rândul lor, un parcurs impresionant al spiritualității omenești, încă puternic înrădăcinat la români, protestând, împotriva falsificării, cu o violență a demnității, pe care astăzi, în surprinzătoarea epocă târzie a bigotismului, nu o mai putem întâlni. „Biserica ne face serviciu național conservativ numai accidental, numai întrucât știe răspândi lumina; ea, din contra, ne-a dat când pe mâna slavonismului, când pe a grecismului, când pe altele”⁹², scria, în 1875, Grigore Silaș, iar argumentele vremii, pe care Silaș doar le concluziona tranșant, erau multe și temeinice.

Dincolo de ritualuri și de mistere, toate persuasive și cu specificități pe care le vom lua în discuție separat, „regulile” lui Anu conțineau și elemente de drept propriu-zis, care au supraviețuit, prin dreptul pelasg, numit, până după anul 1800 după Hristos, când încă mai era în vigoare, *valaskim*, adică dreptul valah. Frânturi de drept pelasg încă se mai pot identifica în scrierile vechi ale omenirii, prin comparare cu dreptul valah. De pildă, „răscumpărarea capului”, conform documentelor de cancelarie domnească din Molodova, se făcea astfel:

În fața scaunului domnesc de judecată al voievodului Moldovei se prezenta, în ziua de 20 decembrie 1431, „Giurgiu din Tămârtașință” (Șoldănești) pentru a răscumpăra o crimă, săvârșită nu de el, ci pe teritoriul său obștesc. În urma sentinței, „a rămas Giurgiu să-și răscumpere gâtul de la noi. Și pentru această gloabă, acest Giurgiu a dat înaintea noastră partea sa din sat din Tamârtașinți slugilor noastre Balotă și Oancea, și ei l-au răscumpărat din această gloabă”⁹³. Deci, pentru că Giurgiu nu avea bani, el ceda teritoriul său obștesc boierilor Balotă și Oancea, care plătesc și-l răscumpără „din această gloabă”, care, așa cum vom afla din documente târzii, se numea „adetul morții de om din veac”, iar ulterior „hultamo județului”.

În 14 octombrie 1473, avem un alt caz de „răscumpărare a gâtului”, vinovăția fiind lăsată moștenire urmașei, Ilca, fiica stolnicului Petrea Ponici. Cum Ilca „nu a tăgăduit această moarte a lui Andriță, pe care l-a ucis Petrea Ponici, tatăl Ilcăi, ci s-a ridicat... și a plătit în mâinile slugii noastre, pan Petrea Stolnic, moartea lui Andriță”, responsabilitatea crimei a fost anulată „prin tocmală bună și înțelegere și pace veșnică”⁹⁴, „precum este adetul morții de om din veac”⁹⁵.

Și mai târziu, în 7 august 1696, dreptul valah funcționează precum legile pelasgine din vremea războiului troian, neamul Tolovenilor din Pojorîta plătind pentru „ace moarte” ce a făcut-o unul dintre ei „fără nici un cuvânt să aibă a da gloabă care se chiamă hultamo județului, 30 ughi (ducați ungurești) și 12 oi negre breză cu 12 mei negri breji”⁹⁶.

⁹⁰ Theognis, *Către Apollo*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 44

⁹¹ Hesiod, *Teogonia*, p. 5

⁹² Silasi, Gregoriu, Dr., *Transilvania*, Anul VIII, nr. 5 din 1 martie 1875, p. 52

⁹³ *Documente privind Istoria Moldovei*, I, p. 95

⁹⁴ *Documente*, I, pp. 398, 399

⁹⁵ Bălan, Teodor, *Documente bucovinene*, III, 5

⁹⁶ Stefanelli, Teodor, *Documente câmpulungene*, pp. 15, 16

În „Iliada”, Homer prezintă, aidoma documentelor moldovenești, răscumpărarea vinovăției de omor:

„Gloata s-adună-ntr-un loc în sobor, între doi e o sfadă,
Dânșii se judecă pentru răsplata cu care să fie
Răscumpărat un omor. I-asigură unul că dase
Plata, o spune-n vileag celălalt că nimic nu primise;
De-asta vor ei amândoi ca județul s-aleagă de crede,
Oamenii strigă, fac gură, fiind pentru unul sau altul,
Crainicii însă-i opresc și fac liniște.
Judecătorii șed la județul lor sfânt pe treptele netede de piatră,
la fiecare în mână toiagul strigacilor crainici
Și se ridică-n picioare și judecă după olaltă.
Stau între dânșii talanții, doi bulgări de aur, răsplata
Județului care, rostind judecata, mai drept o să fie”⁹⁷.

Dreptul valah însemna, ca și cel pelasg de odinioară, un statut obștesc, care-l îndreptătea pe cel din frăție (gintă, obște) să fie „slobod și în bună voie și fără nici o nevoie... și să nu dea și să nu plătească niciodată nimic după dreptul robilor și al Tătarilor, nici coload, nici dare să nu plătească niciunui boier al său la care va trăi... să nu plătească nici o ajutorință mai mult, ci să plătească după legea românească, cum este legea românească, iar mai mult să nu dea nimănui nimic și să nu plătească, ci să fie în legea noastră după legea românească (valaskim)”⁹⁸. Legea stabilea „să nu dea acești oameni nici dare, nici posadă, nici iliș, nici la morile noastre să nu lucreze, nici la cetate, nici să nu dea deseatină de la albine, nici din vii și nici alta nimic să nu dea, niciodată, în veci”⁹⁹.

Un alt principiu al legilor pelasgine, regăsit și în dreptul valah, dar și în datina românească, până spre anul 1800 al erei noastre, îl reprezenta interdicția de a sacrifica anumite animale domestice și de a le consuma carnea. În antichitate, după cum consemnează Strabon, citându-l pe Posidonius, „misii (nume generic pentru toți tracii) se feresc, din cucernicie, de a mânca vietăți; și iată deci motivul pentru care nu se ating de carnea turmelor lor. Se hrănesc însă cu miere, lapte și brânză, ducând un trai liniștit, pentru care pricină au fost numiți *theosebi* și *capnobați*”¹⁰⁰.

Toate aceste dovezi ale apariției unei civilizații magnifice pe teritoriul nostru obștesc nu ne îndreptățesc la nimic. În fond, ele puteau reprezenta creații ale frățiiilor (gintilor) care au migrat spre cele patru puncte cardinale, întemeind neamuri distincte, individualizându-se prin limbă și prin datină nouă, prin ritul consacrat de un alt sistem de credințe, unul mai evoluat filosoficește decât altul și, deci, cu o capacitate de manipulare apreciabilă lărgită în spațiu și timp. Singura șansă de a ne revendica străbuni printre carpizii pelasgi (termenul e târziu, dar recomandabil pentru ceea ce am de spus) epocilor precucuteniană și cucuteniană o reprezintă Datina. Deci, dacă vom izbuti să identificăm înfățișările inițiale ale Datinii, cele care durează până la „turnul Babei” (pe axul Dunării, inclusiv în Elada), până dincoace de războiul troian, până la hegemonia doriană, și dacă vom constata că înfățișările acelea ale Datinii încă supraviețuiesc în spațiul românesc (numai în spațiul românesc), în ciuda înglobării obiceiurilor străvechi în tradițiile creștine sau a contaminărilor folclorice

⁹⁷ Homer, *Iliada*, XVIII, versurile 486-497

⁹⁸ *Documente*, XIV-XV, 1, 369, 370

⁹⁹ *Documente*, XIV-XV, 1, 260, 261

¹⁰⁰ Strabon, *Geografia*, VII, B, p. 3

ulterioare, ne vom dovedi, prin continuitatea Datinii, urmași și moștenitori de necontestat ai acelor superbe civilizații ancestrale. Ca să nu mai luăm în discuție și folclorul, această îndepărtare de Datină, de sacrul impus în favoare sacrului trăit și, în cele din urmă, în favoarea unui răsfăț sărbătoresc, valoros din punct de vedere estetic, dar din ce în ce mai sterp ca mesaj și, de ce nu?, ca nemurire prin continuitate. Relația Cerc-Spirală (continuitate în sacru), ca asumare istorică, poate fi neproductivă (inerția mioritică), dar, dacă tot există și funcționează, poate că avem obligația de a redescoperi cucutenienismul nu doar ca loc al casei natale, ci și ca o identitate a sângelui și a spiritului.

S-a întâmplat ca din munții noștri să coboare spre lume și spre viitorime „în ritmuri sacre Poezia, Legile, Artele”, Datina fiind împământenită aici și durând în munții¹⁰¹ ei, munți¹⁰² care, în vremuirea vremurilor, se întâmplă să fie și ai noștri. Uimirea lui Eduard Schure (*Mari inițiatii*), la care am mai făcut referire, ne privește doar în măsura în care am deprins obiceiul și am menținut tradiția, în ciuda faptului că, asemeni tuturor neamurilor lumii, și noi suntem un popor de sinteză.

Muntele Datinii, AR-RA-AR-AUM

Deși de multă vreme încetățenită, teoria contaminării reciproce a culturilor înseamnă o eroare, care ignoră mărturiile vechi și cercetările temeinice ale unor pasionați de patrimoniul comun al omenirii, precum Albert Churchward, care constata, „privind la diferite populații, din diferite părți ale lumii, toate având aceleași ceremonii totemice, aceleași semne și simboluri, aceleași exprimări în artă (că) se poate concluziona o origine comună”¹⁰³. Cu o condiție, și anume aceea de a nu încerca să descifrăm în tentațiile metafizice ale primelor generații de oameni vorbitori o religie clasică, definită de Augustin, în chiar titlul unui capitol, drept o reducere „la a adora oameni morți”¹⁰⁴, pentru că, și în condițiile în care am localiza începuturile, pe baza informațiilor primite de Herodot de la egipteni, în epoca pelasgilor, ignorând existența celor două civilizații primordiale, polară și boreală, tot am constata absența onorării unor „oameni morți” sau a unor personificări simbolice, în totemismul inițial, din care aveau să se închege misterele, reperate fiind reprezentate onorarea elementelor cerești cunoscute și considerate drept povățuitoare (chaldeienii susțineau că „poruncile lui Dumnezeu sunt scrise pe cer”, în tentativa lor de a întări „legământul”, adică „Mithra”¹⁰⁵, cu Soarele) și binefăcătoare.

În metafizica naturală a protopărinților neamurilor, numită impropriu „religie” naturală, încă nu exista un „Tată al tuturor”¹⁰⁶ în ceruri, iar ceremoniile totemice, incluzând jertfe simbolice (incendierea ursului de paie, în cinstea Ursei Mari, dansurile și cântecele „lebedelor”, în templul de lângă Tecuci, întru onorarea Lunii și, implicit, a naturii etc.), nu pot fi confundate cu misterele, deși se știe că „de la ceremonii totemice s-a ajuns la Mistere”¹⁰⁷, pentru că înțelepciunea, deși,

¹⁰¹ O, munte, locuință a zeilor – în *The Epic of Gilgamesh*, II, p. 9

¹⁰² *Popoarele au adus instrumentele muzicale din munții pelasgilor* – în Strabon, *Geografia*, II, X, 3. 16, p. 437

¹⁰³ Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 45

¹⁰⁴ Augustin, *La cité de Dieu*, I, Paris, 1855, cartea VII, cap. XXIV, p. 127

¹⁰⁵ Stephens, V. L., *The Rise and Fall of the Mithraic Mysteries*, Rosicrucian Digest, No. 2, 2010, p. 1

¹⁰⁶ Young, Jean I., *The Prose Edda*, Cambridge, 1954, p. 16

¹⁰⁷ Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 56

dintotdeauna, „înțelepciunea este Dumnezeu însuși”¹⁰⁸, încă nu fusese plantat în cer nici un zeu („numele zeilor reprezintă atribute ale lui Unu”¹⁰⁹) și, cu atât mai puțin, un „stăpân al zeilor”. Cei vechi recunoșteau un Sine Universal, care își revărsa înțelepciunea în Sinele Particular dornic de cunoașterea de sine, prin care se descifra condiția celui care te-a creat, dar nu-ți pretinde nimic și cu care poți intra în armonie aidoma luminii și umbrei, dar armonia se producea „în grota inimii”, acolo unde, și după Augustin, primul mistificator de valori perene, „omul poate fi și muritor, și fericit”¹¹⁰.

Fără îndoială, „orice discuție despre zei cercetează păreri și mituri vechi, deoarece oamenii, mai demult, își arătau mai pe ocolite părerile pe care le aveau despre natura lucrurilor și împloteau mereu povești în deslușirile lor. Negreșit, nu este ușor să dezlegi cu precizie enigmele, dar dacă se adună la un loc și se compară un mare număr de mituri, unele concordând între ele, altele contrazicându-se, mai lesne s-ar putea descoperi adevărul din ele. De pildă, miturile care vorbesc despre plimbările prin munți, atât ale slujitorului unui cult, cât și ale zeilor înșiși, și despre acei cu adevărat posedați, decurg din aceleași principiu pentru care zeii socotesc locuitori ai cerului și prevăzători ai altor lucruri, cât și ai semnelor cerești”¹¹¹. Numai că, „suindu-se pe cele mai înalte piscuri de munte”, pentru a aduce jertfe „soarelui, lunii, pământului, focului, apei și vânturilor”¹¹², oamenii, care încă nu se numeau așa, pentru că încă nu îndrăzniseră să-și însușească „chipul și semnarea” lui OM (așa se pronunțau literele AUM, care desemnau Sinele sau Spirul Universal), celebrau elementele creației drept repere astrale, iar legiuitorii pământeni încă nu se substituiau acelor misterioase identități.

Urcatul pe înălțimile munților, încă păstrată, la români, prin Nedei (păcat că Bucovina, leagănul Nedeilor, nu mai valorifică un astfel de potențial cultural), se făcea pentru că vârfurile munților erau atât de aproape de cer, încât numai de acolo se putea primi „cereasca lege planetară, însemnul sigur al dreptății și temelie a naturii”¹¹³. Acolo, pe platoul cel mai înalt, se aprindeau patru focuri, în cele patru repere solstițiale și echinoctiale, iar la intersecția axelor solstițială și echinoctială, se aprindea, apoi, un foc din buturugi uriașe, care simboliza menhirul, adică „piatra căzută din cer”, în jurul căruia se desfășurau horele cu măști și cu băți din ciomege, executate de „tineri necăsătoriți și băieți din jurul cultului *Mama Zeilor*, aduși pentru dansul în arme”¹¹⁴, conform mărturiei lui Strabon, dar și în cinstea Soarelui¹¹⁵, prin alte hore ritualice, păstrate timp de veacuri de către români, sub denumirea de hore călușerești.

Muntele, primul și, după tânjirea sufletului meu, singurul templu adevărat al omenirii – toate templele religiilor simbolizează, de altfel, muntele („În culturi din întreaga lume, templele au fost frecvent concepute după modelul Muntelui Lumii”¹¹⁶; „Templul (casa) este un munte mare, care ajunge până la cer”¹¹⁷), se numea, datorită

¹⁰⁸ Augustin, *La cité de Dieu*, I, Paris, 1855, cartea VIII, cap. I, p. 68

¹⁰⁹ Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 230

¹¹⁰ Augustin, *La cité de Dieu*, I, Paris, 1855, cartea IX, cap. XIV, p. 159

¹¹¹ Strabon, *Geografia*, II, X, 23, p. 442

¹¹² Herodot, *Istoriei*, I, CXXXI, p. 78

¹¹³ Orfeu, *Legii*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 218

¹¹⁴ Strabon, *Geografia*, I, X, 21, p. 441

¹¹⁵ Herodot, *Istoriei*, II, LXIII, p. 160

¹¹⁶ Ebeling, E., *Reallexikon der Assyriologie*, Vol. 3, Berlin, 1957, p. 177

¹¹⁷ Werr, L., *Studies in the Chronology and Regional Style of Old Babylonian Cylinder Seals*, Malibu, 1988, p. 38

dedicării lui Soarelui („templul de piatră din munți, care îi fusese închinat”¹¹⁸ și unde Soarele și-a putut așeza „scaunele și masa lui”¹¹⁹), AR-RA-AR-AUM („Slujind Soarelui, slujești lui OM”, deci Spiritului Universal), numele acesta fiind abandonat, în multe locuri, odată cu apariția religiilor propriu-zise, prin mutarea strămoșilor, deci a unor „oameni morți” în cer, îndreptându-l pe Augustin, într-o vreme în care cultul moaștelor, ddeși legiferat de Constantin, încă nu luase amploare în creștinism, să susțină că „zeitățile neamurilor sunt doar niște demoni necurați, care au drept scop să înfățișeze drept zeități numele unor oameni morți sau al altor creaturi, în scopul de a obține onoruri divine, care să flateze mândria lor”¹²⁰.

Numele initial al muntelui, definit ca templu solar, s-a mai păstrat doar în denumirile munților Rarău (cu valea Ararau, de sub stânca prăbușită) și Ararat, muntele bucovinean beneficiind, la cumpăna mileniilor vremii noastre, de o puzderie de invocații din partea tinerilor blaki, depozitate în memoria veacurilor de manuscrisele cunoscute sub numele de „Rochonczy Codex”¹²¹.

„Muntele Cerului și al Pământului”¹²², cu pajiștile strălucitoare din vârf ocupate de Venus și de Marte, Marte fiind menționat în imnuri drept „stăpânul marelui munte”, „al muntelui de unde răsare Soarele”¹²³, „în fiecare zi, veghează asupra răsăritului și apusului de soare; cu vârfurile lui ajunge până la malurile cerului, iar cu mijlocul, până la lumea adâncurilor”¹²⁴. În „Muntele Lumii”, Mircea Eliade identifică și arborele lumii, observând că „simbolismul Arborelui Lumii este complementar cu cel al Muntelui Central. Uneori, cele două simboluri coincid; de obicei, se completează reciproc. Dar ambele sunt formulările mitice mai dezvoltate ale Axei Cosmice (Stâlpul Pământului)”¹²⁵, dar vom vedea că și între Arborele Lumii („Creația eternă este un copac, cu rădăcinile în Cer și cu ramurile pe Pământ”¹²⁶), Primăvară și Lună există nu doar complementarități, ci și segmente identitare comune, multipla semnificație a unei identități fiind condiția revelației, pentru că „Spiritul se cunoaște prin revelație. Aceasta duce la libertate. Aceasta duce la putere. Revelația este biruința asupra morții”¹²⁷.

„Colo-n sus și tot mai sus,
Oi, Lorendai, Leroi Doamne!
Unde sfinții s-au tot dus
E o dalbă Mănăstire...
Cu pereții de tămâie,
Ușile de lămâie”¹²⁸.

„După dealul acela mare
Răsărit-a mândrul Soare;

¹¹⁸ Guterbock, Hans Gustav, *The Song of Ullikummi Revised Text of the Hittite Version of a Hurrian Myth*, Chicago, 2009, p. 159

¹¹⁹ Ibidem, p. 161

¹²⁰ Augustin, *La cité de Dieu*, I, Paris, 1855, cartea VII, cap. XXXIII, p. 61

¹²¹ Enăchiuc, Viorica, *Rochonzy Codex*, Alcor-Edimpex, București, 2002

¹²² Finkel, I.; Geller, M., *Sumerian Gods and Their Representation*, Groningen, 1997, p. 13

¹²³ Sjöberg, A.; Bergmann, E., *The Collection of the Sumerian Temple Hymns*, Locust Valley, 1969, p.

88

¹²⁴ Heidel, A., *The Gilgamesh Epic and Old Testament Parallels*, Chicago, 1970, p. 65

¹²⁵ Eliade, Mircea, *Myths, Rites, and Symbols*, New York, 1975, p. 380

¹²⁶ Katha-Upanishad, II, p. 37

¹²⁷ Kena-Upanishad, II, p. 21

¹²⁸ Lovinescu, Vasile, *Dacia hiperboreană*, Ediția II, București, 1996, p. 23

Da' nu-i soare răsărit
Că-i o dalbă Mănăstire,
Mănăstirea Domnilor.
Nouă preoți preuțesc
Nouă diaconi citesc
În locaș dumnezeiesc;
Iar când popa cel mai mare
Zări ieșind Sfântul Soare,
Se bucură foarte tare
Și la el că se uita
Și din gură-așa-mi grăia...¹²⁹.

Din nefericire, nu a mai grăit nimic, pentru că, în ciuda faptului că „Legea strămoșească este stăpâna tuturor”¹³⁰, colbul uitării și al ignoranței munte s-a depus peste sacralitatea ei.

„Timpul este Creatorul”

În planul credințelor, omenirea a avut două etape distincte, ambele ignorate de cultura română, cea pretotemică („Cei mai vechi din acest grup nu au ceremonii totemice; cred într-un Mare Spirit; deși au dansuri, nu au ceremonii totemice; vorbesc monosilabic; nu au nici o magie, nici ritualuri inițiatice”¹³¹) și cea totemică, doar ultima descoperind cerul și asumându-și, mai mult sau mai puțin fantezist, „rădăcinile în cer”. Cu Luna, drept astru dominant, sau cu Soarele, în funcție de credința în aștrii cerești făcându-se și înmormântările: „Funcție de înmormântarea cu fața de sud sau spre nord identifică mituri lunare sau solare”¹³². Bineînțeles, credințe nu înseamnă un sinonim pentru religii, pentru că integrarea în absolut nu înseamnă manipularea celor vii pe seama celor morți. Iar în aceste credințe, din care inițial lipsește actul creației, mai presus de aștri există un Sine Universal, care, ulterior, ca și în Psalmul 18 al lui David, spiritul acela astral își va face sălașul în Soare, pentru a se oferi tuturor, dar fără a pretinde nimic. Și mai târziu, și doar pentru „a se ști despre cine este vorba”, i s-a dat celui „veșnic, neprecizat și fără nume” un nume (Lao Tse i-a zis „Tao”, iar indienii, „AUM”, citindu-se „OM”), dar cu precizarea că spiritul universal nu are nume, pentru că, dacă ar avea, s-ar vremelnici, forța cuvântului fiind de a dura în efemeritate, nu în eternitate. La indieni, însă, exista și un vocativ, pe care aveau voie să-l folosească doar marii preoți, în ritualuri speciale, „Ol”: „Oi, Ler, Oi, Ler”, cum încă se spune, cu variante degenerate, în colindele românilor, colinde în care „Legea e Lege, Doamne!”, păstrându-se, din datul inițial, doar formula sacramentală. În astfel de credințe, în care nici măcar aștrii cerești nu erau determinanți pentru viața omenească, „Sinele individual și Sinele universal trăiau împreună în grotă inimii, ca lumină și umbră”¹³³, iar trecutul și prezentul sunt o stare de somn, dar existăm și în trecut, și în viitor, prin „Spiritul nemuritor”, deci prin „Sinele universal”¹³⁴, trecutul,

¹²⁹ Ibidem, p, 24

¹³⁰ Pindar, *Lgea naturii*, apud Herodot, *Istoriei*, III, XXXVIII, p. 242

¹³¹ Churchward, Albert, *The Origin and Evolution of Primitive Man*, London, 1912, p. 14

¹³² Ibidem, p. 15

¹³³ *Katha-Upanishad*, I, p. 31

¹³⁴ *Katha-Upanishad*, 2, p. 35

prezentul și viitorul fiind, de fapt, cele trei ursiri, în condițiile în care făptura pământeană (încă nu comisesem „atentatul cosmic”, cum formulează Lucian Blaga, la numele lui AUM) primește, simultan, și nașterea, și moartea: „Există trei fecioare ursitoare (trecut, prezent și viitor), care decid destinul oamenilor”¹³⁵. Iar „Spiritul se cunoaște prin revelație. Aceasta duce la libertate. Aceasta duce la putere. Revelația este biruința asupra morții”¹³⁶, căci, așa cum susținea, mai ales prin retorisme, Augustin, „omul poate fi și muritor, și fericit”¹³⁷. Fericirea era condiționată de necunoașterea Timpului („neputincioasa bătrânețe / N-o cunoșteau”¹³⁸, iar „murind, părea că-i fură somnul adânc”¹³⁹), descoperit abia de generațiile „mai puțin fericite” ale epocii în care soarele răsărea din Rac, când Timpul, „vlăstarul odrăslit de Glie și cerul năpădit de astre”¹⁴⁰, domină generațiile care vor urma, „devorându-și fiii”, pentru că „Timpul este Creatorul. Există două căi, de nord și de sud... calea din sud este Calea Strămoșilor... calea din nord este Calea Astrală, Calea Nemuririi”¹⁴¹.

Imaginarea actului creației a însemnat un demers poetic, „descifrat”, prind dialoguri maestru-discipol, în toate religiile, de către inventatorii de zeități, în funcție de atributele lui Unu. Până în vremea grecilor, poeții, așa cum recunoșteau și chaldeii, au avut un cuvânt greu de spus, prin revelațiile lor. „În această lume, atunci când a fost lipsită de strălucire și de lumină și învăluită, peste tot, de întuneric total, a intrat, ca fiind cauza primordială a creației, un *ou puternic*, inepuizabil, sămânța tuturor ființelor create”¹⁴², concluzionează maestrul, după ce poetul scrisese că:

„Jumătatea inferioară a oului s-a transformat
 Și a devenit pământul de jos,
 Și jumătate superioară s-a schimbat
 Și a devenit cerul de sus;
 Din gălbenușul oului a fost făcut Soarele,
 Lumina zilei să strălucească peste noi;
 Din albuș, luna a fost încheagată,
 Lumina nopții să strălucească deasupra noastră;
 Toate fărâmele cojii, frumos colorate,
 În stelele cerului s-au prefăcut
 Și firimiturile întunecate s-au schimbat
 În nori și în întuneric al cerului”¹⁴³.

În alte sugestii străvechi, cele trei părți ale oului încondeiat, care, cu siguranță, reprezintă una dintre primele cărți religioase ale omenirii, ar defini, prin partea de sus, „*Fruntea de Foc a Dumnezeului Lumini*”, prin cea de mijloc (hora romburilor și a crucilor echinoctiale), „*Stăpânul Coroanei Roșii, care este capul Celui Unic și care dă viață omenirii prin căldura respirației sale*”, iar prin partea de jos, „*Marele Unu al Apelor, care păzește orizontul de nord*”¹⁴⁴, deci Cerul Zilei cu soarele în centru, Viața,

¹³⁵ *The Prose Edda*, p. 12

¹³⁶ *Kena-Upanishad*, 2, p. 21

¹³⁷ Augustin, *La cité de Dieu*, I, Paris, 1855, cartea IX, cap. XIV, p. 159

¹³⁸ Hesiod, *Munci și zile*, p. 43

¹³⁹ Hesiod, *Munci și zile*, p. 43

¹⁴⁰ Orfeu, *Către zeul timpului*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 194

¹⁴¹ *Prashna-Upanidhad*, 2, p. 40

¹⁴² *Adi Parva*, I, p. 3

¹⁴³ Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 70

¹⁴⁴ *Ibidem*, p. 70

datorată Soarelui, și Roata Cerului, vegheată de Lună, știut fiind faptul că, în concepția celor vechi, existau „Cerul lui Anu, Cerul mijlociu, Cerul, Suprafața Pământului, Lumea Apelor Subterane Apsu și Lumea Adâncă a Morții”¹⁴⁵.

Cele șapte ceruri (trei de deasupra, solare, și trei de dedesubt, lunare, plus dublul orizont al lumii date, adică existența umană, care imită, prin Horus – rotirea zodiacală a pământului) sunt prezente, ca deslușiri, în toate culturile inițiale și inițiatice ale omenirii: „În mitologiile stelare, polul, ca loc central al Soarelui, cu opt linii radiante, înscrise în cerc (cele două capete ale oului încondeiat – n. n.), reprezentau și Muntele Cerului (Sfânt), și Steaua Polară a Nordului, și Stăpânul cu Coroană Roșie (Soarele), în circuitul lui rotund”¹⁴⁶, iar la druzi, cele trei nivele existențiale, reprezentate prin tot atâtea pietre, „cele trei pietre semnifică o nouă naștere”, în vreme de, pentru egipteni, „prima trinitate Stelară și a desemnat atributele acestui Dumnezeu triunic: Înțelepciunea, Puterea și Bunătatea”¹⁴⁷.

Toate aceste definiții, aparent diferite, reprezintă adaptări târzii la religii zonale, desprinse din „regulile” inițiale, care aveau să supraviețuiască doar prin datini, deci într-un subconștient al popoarelor, care nu abandonau lesne „legea din bătrâni”. La români, inclusiv prin oul încondeiat, care reprezintă, la nivelul picturii exterioare, un prototip și pentru biserici, Datina s-a păstrat mai bine și încă se mai păstrează, datorită muntelui. Ca și creația, care, în toate credințele, inclusiv în pragmatica și mult prea pământescă religie a grecilor, păstrează aceleași caracteristici ale captivității vieții într-o sferă ciudată, în care sferile și concavitățile reprezentau și enigme, dar și răspunsuri limpezi și definitive.

„Cerul și Pământul sunt părinții tuturor creaturilor, și dintre toate creaturile omul este cel mai înzestrat, sincer și inteligent”¹⁴⁸ reprezintă o concepție de bun simț, prezentă în toate credințele inițiale, în care poemul, înainte de a fi transformat în dogme religioase de către „inițiați”, primordială civilizație polară stabilind că „Soarele, din sud, a încălzit pietrele și pământul / Și verde a fost pe pământ iarba în creștere. / Soarele și sora lui, Luna, în sud / Mâna dreaptă le-a aruncat peste buza cerului; / Nu e nevoie să știm unde ar trebui să fie casa ei, / Luna nu știa ce poate face și ce era. / Stelele nu știau unde le este locul”¹⁴⁹, iar civilizația boreală, dar nu cea europeană, ci segmentul îndepărtat al Chinei antice, concluzionând aidoma, deși într-o ciudată prevestire a zeilor: „în înălțimi, Cerul nu a fost numit, / Și de mai jos, Pământul nu fusese chemat; / Nimic nu exista, doar primordialul Apsu („Cel care există de la început”, adică Soarele), născătorul lor, / Mummu („Cel care este născut”, Mercur), iar Tiamat („Fata în viață”, Luna)... / Nici unul dintre zeii a fost încă adus în ființă, / Fără a purtat un nume, destinul lor a fost determinat”¹⁵⁰.

La greci, care, prin cele trei migrații polare spre sud (ionienii, dorienii și, apoi, aheii), încă se mai păstrau principiile credinței polare, „Mama Glie”, numită și „Mama Natură”, zămislește totul, printr-o superbă nuntire cu Soarele, „ochiul deschis mereu asupra vieții”¹⁵¹: „Umbrita glie, maica zeilor din cer”¹⁵²; „Natura, iscusita mamă, zămislițoarea lumii întregi”¹⁵³; Timpul, „vlăstarul odrăslit de Glie și cerul năpădit de

¹⁴⁵ Horowitz, Wayne, *Mesopotamian Cosmic Geography*, Eisenbrauns, 1998, p. XII

¹⁴⁶ Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, pp. 56, 57

¹⁴⁷ Ibidem, p. 40

¹⁴⁸ Legge, James, *The Sacred Books of China. The Texts of Daoism*, Oxford, 1891, vol. XI, *The Shu King*, p. 81

¹⁴⁹ *Voluspo*, 4 și 5, p. 4

¹⁵⁰ Legge, op. cit., p. 81

¹⁵¹ Orfeu, *Soarelui*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 190

¹⁵² Solon, *Legiuitorul*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 30

¹⁵³ Orfeu, *Naturii*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 191

astre¹⁵⁴; „Divina Glie, bună mamă de zei și oameni muritori”¹⁵⁵; „Cu cerul, împreună, Glia mai zămisli și alți copii”¹⁵⁶, „haos a fost la-nceput. Pământul cu largile-i coapse, / Casă temeinică dată nemuritorilor care / Au pus stăpânire pe culmea Olimpului plin de troiene”¹⁵⁷; etc.

Abia după aceea „au căutat zeii locuri unde să așeze / Cele sfinte, și sfatul a avut loc; / Nume au dat, apoi, amiezii și amurgului, / Și dimineții – și Lunii i-au zis Lună –, / Și nopții, și serii, pentru a se număra anii”¹⁵⁸, această cosmologie inițială figurând, în construcții poetice și mai interesante, în toate colindele românilor, chiar și în cele falsificate de ortodoxie și transformate în vifleimuri, adică în cântări religioase care glorifică nașterea lui Iisus, în tentativele multiseculare ale bisericilor creștine de a spulbera „acele cântece diavolești”, care se cântau, în 1552, la „marele praznic al diavolului *Regelo het* (săptămâna colindării)”, iar peste un secol, când furia bisericască este și mai întetită, și descrierea datinii este mai amănunțită, precizându-se că încă „practică acest colindat desfrânat, mâncând și bând, precum și cântând românește colindele lor nelegiuite, mai ales că, înainte de Crăciun, nu au altă grijă mai mare decât aceea de a se întruni și a învăța *cântecele drăcești*”¹⁵⁹, adică colindele.

În cel mai vechi text de pe pământ, „Locust Charm”, care reprezintă, de fapt, și cea mai veche carte a creației, există o tăbliță, despre „Crearea Soarelui și a Lunii”, în care legiuitorul Anu și primii șamani care i-au valorificat mitul se transformă, din primi observatori și știutori ai mișcării astrilor, în creatori divini: „Când zeii Anu, Enlil și Enki, / Prin sfatul lor sigur și prin hotărârea lor / Au hirotonit reînnoirea Lunii ca zeiță, / Rânduind-o drept oracol al Cerului și al Pământului, / Luna Noua l-a determinat pe Anu să apară, / În mijlocul cerului pe care îl traversează”¹⁶⁰.

Mitul Soarelui și al Lunii, păstrat în colindele românilor drept imposibila logodnă cosmică, este mult mai profund de cât se crede, Luna fiind, în acest mit, fiica Pământului, adică Natura, pe care, de altfel o și tutelează. În cultura scrisă sanscrită, mitul e mai superficial decât în cultura orsală românească și slavă: „Zeita Ishtar, ca marele zeiță-mamă, este zeița vegetației și a fertilității printre oameni și animale. Se spune că ea petrece jumătate de an pe pământ, când natura este în floare și animalele nasc puii, în timp ce în jumătatea de an rămasă, când natura pare moartă, ea este închisă în lumea inferioară, cunoscută sub numele de Aralu. Mitul coborârii ei în Aralu simbolizează trecerea de la vară la iarnă, în timp ce eliberarea ei sugerează trecerea de la iarnă la vară. Povestea pare să aibă ca sugestie principală posibilitatea reînvierii morților; se poate să fi fost compus în legătură cu un ritual în cinstea zeului sumerian vechi Tammuz sau Dumu-Zi-Apsu, „copilul spiritului (sau viața) din Deep”, „zeul-soare al primăverii, a cărui plecare a fost jelită și a cărui întoarcere a fost salutată cu ceremonii adecvate. În alte povestiri, Tammuz este prezentat ca iubit al zeiței Ishtar, ucis de zeiță, din cauza respingerii lui de dragostea ei”¹⁶¹.

În cultura românilor, în care există cele două sărbători echinoctiale, ale intrării și ale ieșirii Șarpelui în și din pământ, transformate de ortodoxie în „lanțurile” sfinților Dimitrie și Gheorghe, Luna, numită de daci Eftepir, de celți, Alba, iar de romani,

¹⁵⁴ Orfeu, *Către zeul timpului*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 194

¹⁵⁵ Orfeu, *Zeitei pământului*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 201

¹⁵⁶ Hesiod, *Teogonia*, p. 9

¹⁵⁷ Hesiod, *Teogonia*, p. 28

¹⁵⁸ *Voluspo*, 6, p. 5

¹⁵⁹ Bîrlea, Ovidiu, *Folclorul românesc*, București, Minerva, 1981, I, p. 267

¹⁶⁰ Jastrow, Morris, *The Sacred Books and Early Literary of the East*, I, London, 1917, p. 70

¹⁶¹ *The Sacred Books, Coborârea zeiței Ishtar în lumea adâncurilor*, notă de subsol, p. 235

Lucia, era fata Pământului, prefăcută de o vrăjitoare într-un mesteacăn, până ce s-au înduioșat zânele și-au trecut-o în rândul lor drept Crăiasă a Zăpezilor, care are lăcaș în văzduh, deasupra norilor, într-un palat de cleștar și pietre scumpe. În cultura slavilor, se precizează să Luna este primăvara, numită, după luna mai, când începeau sărbătorile anului nou, la începuturi, Maia; închisă într-o peșteră, de către un unchi care o dușmănea, Maia a fost eliberată de Soare și dusă în cer, acolo unde nici o răutate nu o mai poate atinge. Prin mutarea primăverii în cer, echinocțiile, cu cele două sărbători ale șarpelui cosmic, reprezentat de constelația Dragonului, mitul străvechi al creației devenea atât de complex, încât avea nevoie și de ritualuri distincte, dar și de personificări alte atributelor acestei interesante fenomenologii. Pe pământ, au apărut jocurile cu măști, care însoțeau colindele lunare (cântate) și solare (scandate), numite, după numele primăverii, Maia, malănci. În plan metafizic, primăvara se transforma într-o concretețe a Arborelui Cosmic, închipuit cu rădăcinile în ceruri și cu crengile pe pământ.

Miturile nu au răspuns niciodată la întrebările privind creația și, implicit, rosturile existențiale, dar au imaginat povești minunate, care au încântat sau apăsât sufletele generațiilor care au urmat. Povești în care poezia deschide, pentru fiecare dintre noi, tentația, dacă nu chiar porțile inefabilului.

„Puzderia de legi o cântă înțeleptele datini”

Înainte de religii, au existat ritualurile, iar „anumite ceremonii totemice, care au fost practicate de multe triburi din diferite părți ale lumii sunt identice în simbolismul lor, pentru că toate acestea trebuie să fi avut o origine comună”¹⁶². Tocmai de aceea, identificarea datului inițial în obiceiurile românești de astăzi nu se poate face, în absența memoriei obștești, decât prin analogii cu fragmente de mărturisiri din istoricul popoarelor înzestrate cu memorie, subliniind, totuși, că, datorită conservatorismului încrâncenat al străbunilor noștri, rădăcinile datinii s-au păstrat cel mai bine pe pământul din care au și apărut, în arealul tulburător al munților Carpați. Rădăcina cântecului trebuie căutată în stabilirea „regulilor” inițiale, care erau mai mult decât legislație, pentru că deschideau și calea integrării ființei pământești în absolut. „Puzderia de legi o cântă, glorifică înțeleptele datini, / Cinstite de nemuritorii slăviți, cu minunatele glasuri”¹⁶³, mărturisirea Hesiod, cu trimitere spre poezii cu vocație șamanică ai începutului spiritualității lumești. Nu am folosit termenul „omenești”, ca să evit confuzia cu un alt teritoriu de sacralitate, unul mult mai elaborat și destinat, în primul rând, inițiaților.

Despre moș-strămoșii care au întemeiat Datina, există mărturii timpurii, în maarea lor majoritate legendate, datorită curgerii timpului. Timpul când „neamul unor oameni de aur, cu duh și cuminte / Care-au fost într-o vreme”, „netulburați de vreo grijă, trăiau asemeni cu zeii, / Nu cunoșteau suferința ori truda și nici bătrânețea / Nu-i doboră, ci de-a pururi cu zdravene mâini și picioare / Se veseleau în petreceri, ferțiți de orice amaruri. / Moartea ușoară ca somnu-i primea și averile toate. / Ei stăpâneau, căci pământul cel rodnic din propria-i voie / Fructe dădea din belșug, pașnici trăiau și în tihnă, / Roadele își împărțeau cu cei deopotrivă de vrednici”¹⁶⁴. Soluția aceasta

¹⁶² Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 242

¹⁶³ Hesiod, *Teogonia*, p. 5

¹⁶⁴ Hesiod, *Munci și zile*, p. 62

străveche, de intrare în armonie cu divinitatea prin „veseliri în petreceri”, deci prin arte, ar trebui să ne dea de gândit, într-o epocă a golirii totale de metafizic, inclusiv prin „vana literatură” a decadentelor stilistice, pe care o sesiza René Guénon, drept dimensiune generală a artelor târzii, bătute de civilizație și înstrăinate total de metafizic, de inefabilul care trezește și în trăitorul de frumos capacități imaginative. Pentru că „oamenii ating perfecțiunea în imitarea divinității când fac bine altora, dar s-ar putea spune, și mai corect, că ei ating acest stadiu când sunt fericiți”¹⁶⁵, dar ating fericirea și atunci când „muzica, apoi, care însoțește dansul, ritmul și melodia, ne unește cu divinitatea prin desfătarea și, totodată, prin frumusețea artei”¹⁶⁶. Soluția înseamnă prima revelație importantă a fapturilor care au început să comunice și, mai ales, să transmită.

Hecateu Abderida, istoric din vremea lui Alexandru Macedon, Diodor Sicul și Claudiu Aelian au lăsat prețioase mărturii, preluate, înainte de a se pierde definitiv, de către Strabon (cine știe câte alte mărturisiri, anterioare celor trei, nu moștenim datorită lui Strabon!). Diodor Sicul scria: „Acum, după ce am descris hărțile de miază-noapte ale Asiei, credem că este de interes să menționăm aici și cele ce se povestesc despre hiperborei. Anume, între scriitorii antici, Hecateu și alții relatează că în fața de ținutul celților, în părțile Oceanului (Dunării de jos și a Mării Negre) se afla o insulă, care nu e mai mică decât Sicilia, situată în regiunea nordică și e locuită de hiperborei, numiți astfel fiindcă sunt mai depărtați de vântul Borea („Vântul de miază-noapte”, „Crivățul”, numit, târziu, în Bucovina, datorită locului de unde bate, și „Rusul”). Aici pământul este foarte bun și roditor, clima excelentă, temperată, și din această cauză fructele se produc, aici, de două ori pe an. Se povestește că Latona, mama lui Apollo, a fost născută aici și din această cauză Apollo este venerat aici mai mult decât alți zei; și fiindcă hiperboreii din această insulă celebrează pe acest zeu în fiecare zi, cântând încontinuu laudele sale și făcându-i cele mai mari onoruri, astfel se zice că oamenii aceia sunt ca un fel de preoți ai lui Apollo.

Se mai află în părțile acestei insule o pădure, sfânta magnifică a lui Apollo, de o întindere considerabilă (Teleorman, „pădurea nebună”?), și un templu renumit, a cărui figură exterioară este în formă sferică și care templu este decorat cu foarte multe daruri. Acest zeu, Apollo, mai are și un oraș sfânt al său (Piroboridava), iar cei ce locuiesc în acest oraș sunt în mare parte cobzari și aceștia, în timpul serviciului divin, bat cobzele în cor și cântă imne în onoarea zeului, laudând faptele sale. Hiperboreii au un mod al lor propriu de vorbit și sunt cu o prietenie foarte familiară față de greci, cu deosebire față de atenieni și de locuitorii din Delos: această bunăvoință a lor fiind stabilită și confirmată încă din timpurile cele mai vechi. Se spune chiar că unii greci au trecut la hiperborei și au lăsat la ei daruri foarte prețioase, scrise cu litere grecești; tot astfel, și Abaris a plecat de aici în Grecia și a reînnoit prietenia și înrudirea cea veche cu delenii. Se mai spune, de asemenea, că din această insulă (Insula Șerpilor sau Albă sau Leuce) se poate vedea Selina (Sulina) întreagă, fiind foarte puțin depărtată de pământ și se văd în ea oarecari înălțimi de pământ. Mai departe se relatează că zeul Apollo vine în acea insulă, tot la 19 ani, în care timp constelațiunile de pe cer își împlinesc circuitul lor periodic. În tot timpul acestei aparițiuni a zeului în insula lor, ei cântă noaptea din cobze și fac, întruna, la jocuri sau hore, începând de la echinocțiul de primăvară și până la răsărirea Pleiadelor (Găinușei), în prima jumătate a lui mai, bucurându-se oamenii de acele zile frumoase. Domnia asupra orașului și administrațiunea supremă a templului

¹⁶⁵ Strabon, *Geografia*, II, X, 9, p. 433

¹⁶⁶ Strabon, *Geografia*, II, X, 3, p. 433

o au așa-numiții boreazi, cari sunt descendenții lui Boreas, și ei succed la domnie după neam”.

Celălalt fragment, păstrat de Claudiu Aelian, precizează că „nu numai poezii, dar și alți scriitori celebrează pe poporul hiperboreilor și onorurile ce le fac dâșii lui Apollo. Între alții, Hecateu Abderida, însă nu cel din Milet, relatează că preoții lui Apollo sunt fiii lui Boreas și ai Chionei, trei frați la număr, oameni înalți de câte 6 coți. Când aceștia, la timpul îndătinat, fac serviciul divin solemn sau ruga, atunci zboară acolo stoluri nenumărate de lebede din munții pe care dâșii îi numesc Ripae (Carpați) și aceste lebede (fecioare, care imitau constelația Lebăda, dominant, în mai, asupra acestor locuri – n. n.), după ce înconjură mai întâi templul cu zborul lor (corect, dansul lor – n. n.), ca și când ar voi să-i lustreze (purifice – n. n.), se lasă apoi în curtea templului, al cărui spațiu e foarte larg și de cea mai mare frumusețe.

În timpul serviciului divin, pe când cântăreții templului intonează laude zeului Apollo cu un fel de melodii ale lor proprii (peanuri sau imne ale Titanilor, numite, astăzi, colinde – n. n.) și pe când cobzarii acompaniază cu cobzele lor în cor melodia cea foarte armonioasă a cântăreților, tot atunci lebedele se asociază și ele la cântările lor, guguind împreună; și este de notat că aceste lebede nu fac nici o greșală ca să cânte cu sunete disonante ori neplăcute, ci întocmai ca și cum ele ar urma tonul și începutul dat de dascăl corului, astfel cântă și ele împreună cu cântăreții cei mai deprinși în melodii sfinte. Terminându-se apoi imnul, acest cor al păsărilor se retrage, ca și cum ele și-ar fi îndeplinit datoria lor obișnuită pentru sărbătorirea zeului, ar fi ascultat și ele toată ziua onorile ce s-au făcut zeilor, au cântat împreună și au desfătat și pe alții”¹⁶⁷.

Probabil că la această epocă hiperboreică se referea Strabon, atunci când scria că „muzica, în întregimea ei, este socotită tracă și asiatică... întreaga Asie, până în India, din Tracia are împrumutată cea mai mare parte a muzicii”¹⁶⁸, teritoriul „tracic” al contemporaneității lui incluzând și teritoriile „dacice”, deci întreaga Hiperboreea de odinioară (Pelagias de mai târziu, numită, ulterior, „ținutul celților, în părțile Oceanului” – grecii numind „celtice” toate teritoriile de la nord de orașul grecesc Keltoi, dzeci de dincoace de Dunăre și Mare). De astfel, numele reale ale teritoriilor boreale s-au pierdut, istoria ghidându-se după denumirile folosite de greci, în baza vecinătății cu un trib sau altul, cu care interacționau în diverse perioade. De la sumerieni ne-a rămas un singur nume de ținut, Lu-Anu sau Luana, dar a fost refuzat de istorie, datorită provenienței mitice.

Judecând după mărturiile vechi, inițial au existat patru tipuri de hore, câte unul pentru fiecare anotimp, și anume: două grupuri de hore echinoctiale, lunare, primăvara, și „cu arme sau ciomege” (toamna, închinată „mamei Glia”, din care descind horele călușerești, inclusiv cele numite „cu comenzi”), și două grupuri de hore solstițiale, cele solare (vare, pe vârfuri de munți, la Nedei), și cele închinată morții și învierii luminii, în Capricorn, în miezul iernii. Mărturiile, mai timpurii sau mai târzii, începând cu cea despre horele echinoctiale din primăvară, a lui Claudiu Aelian, țin de începuturile în care „ritualurile ceremoniale au fost stabilite ca mijloc de a memora faptele în limbajul semnelor, pe vremea când nu existau scrieri despre trecutul umanității. În acest fel a acționat cunoașterea, ritualul fiind expus și păstrat de memoria mereu vie, prin sat repetiție continuă, iar Misterele totemice sau religioase au fost fondate pe baza de acțiune”¹⁶⁹.

¹⁶⁷ Strabon, *Geografia*, pp. 67-70

¹⁶⁸ Strabon, *Geografia*, II, X, 17, p. 438

¹⁶⁹ Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 47

Despre horele cu arme sau cu ciomege, în afară de Xenofon, care le văzuse și admirase la traci, a scris și Strabon, care a văzut dansând, în Egipt, „tineri necăsătoriți și băieți din jurul cultului *Mama Zeilor*, aduși pentru dansul în arme”¹⁷⁰, un alt martor mai timpuriu al antichității, vorbind despre bătaia cu ciomege, în cinstea Soarelui¹⁷¹, în cadrul misterelor egiptene, despre care i s-a spus doar că egiptenii au luat misterele de la pelasgi¹⁷² și că, atunci când „au născocit anul și l-au împărțit în douăsprezece părți, ținând seama de anotimpurile lui”, oferindu-i fiecărei zodii „numele celor doisprezece zei”¹⁷³, egiptenii țineau să precizeze că „zeii și-au primit numele de la pelasgi”¹⁷⁴, deși, în civilizația pelesgă numele nu defineau zei, ci doar constelații. În cultura noastră, dansurile acestea au supraviețuit prin cele peste o sută de hore călușerești, pe care le menționa și Dimitrie Cantemir, iar în veacul naționalismului exagerat, de tip fascist și de tip communist, când s-au impus aiurea teoriile creației colective și a vetrelor folclorice, în dauna datului initial, cele mai multe hore călușerești au dispărut și doar o parte dintre ele au supraviețuit drept „dansuri cu strigături”, deși la români nu s-a dansat, ci s-a horit.

Hora solară, deși își înstrăinase simbolurile dedicării (Soarele și „mama Glie”, înlocuite cu „doi ghiduși”), era descrisă magistral de către Homer, în două ipostaze, cea de „strânsură” și cea de nuntă:

„Tineri acolo și fete bogate în boi o mulțime
Joacă-mpreună în cerc și cu mâinile prinși deolaltă...
Joacă ei toți. Și-ndemânatici și iute s-avântă
Hora-nvârtind ca o roată ce-o mișcă de-o-ncearcă cu mâna-i
Meșter olarul, aci în șiraguri se saltă-mpotrivă.
Lumea-ndesită înconjură hora cea plină de farmec
Și se desfată privind. De zei luminat cântărețul
Zice din cobză-ntre ei. Și-n vreme ce cântecul sună,
Se învârtesc doi ghiduși, se dau tumba în mijlocul gloatei”¹⁷⁵.

În zare, „se văd niște nunți și chef de nuntași și ospete,
Și-unde sub zarea de facile miresele ies din iatacuri
Și sunt pornite-n oraș. Și cântec de nuntă răsună
Tare, la horă se prind jucăușii, și-acolo-ntre dâșșii
Fluier și alăute țin hangul. Femei grămădite
Stau în picioare și-alaiul privesc cu mirare”¹⁷⁶.

Există și o a treia descriere a horei, o variantă a horei cu arme, pe care o datorăm aceluiași veșnic tânăr Homer:

„Se scoală și cei nouă aleși de obște,
Jucători ce pun la cale bună
Și-orânduiesc băteștiștea și locul

¹⁷⁰ Strabon, *Geografia*, I, X, 21, p. 441

¹⁷¹ Herodot, *Istoriei*, II, LXIII, p. 160

¹⁷² Herodot, *Istoriei*, II, LII, p. 156

¹⁷³ Herodot, *Istoriei*, II, IV, p. 134

¹⁷⁴ Herodot, *Istoriei*, II, L, p. 156

¹⁷⁵ Homer, *Iliada*, XVIII, versurile 581-582, 587-593

¹⁷⁶ Homer, *Iliada*, XVIII, versurile 480-485

De horă și de-ntrecere-ntre dânșii.
 Și crainicul veni și-aduse lira (cobza)
 Lui Demodoc, iar el ieși la mijloc,
 Și-n juru-i se-ncinseră feciorii,
 A tinereții floare, jucăușii,
 Și începură-a tropăi din talpă
 Și-a frământa pământul ca la horă.
 Căta la ei Ulisse cum se saltă
 Și scapără picioarele sub dânșii¹⁷⁷.

Am să repet și descrierea horei călușerești cu arme, din care descind horele călușerești ale românilor și, desigur, după înstrăinarea acestora, bătutele: „tracii au dansat, înarmați, în sunete de flaut. Ei făceau sărituri mari, cu agilitate și, totodată, se foloseau de cuțite. În cele din urmă, unul dintre dansatori se lovește de celălalt, în așa fel ca să li se pară tuturor că omul a fost străpuns, iar acesta cade cu dibăcie... ... apoi au intrat unii care suflau în cornuri asemănătoare celor cu care se dau semnale, muzicanți cu trompete din piele netăbăcită (buciume), mulțumită cărora țineau măsura¹⁷⁸.

În descrieri poetice, inclusive din partea lui Homer, în care omagierea zeilor primează, și horele, toate născute din capul lui Zeus, deci al lui Diaus, adică a Cerului Zilei, împrumută, ca și zeii, attribute ale Sinelui Universal, ale lui Unu, pentru că, aidoma poeziei, muzicii și dansului, și „cultul Spiritului a apărut, în mintea omului, atunci când a observat diverse atribute și puteri ale forțelor din natură... Din aceste puteri oamenii au sorbit „idei spirituale” și așa s-au înfiripat primele mituri, fiecare marcat, la început, cu un semn și un simbol, iar apoi, cu un nume sau cu un atribut al acelei puteri, iar însumarea puterilor s-a transformat în Unu, în Mai Mare Decât Toți în Spirit, după care alte generații de oameni au stabilit atributele și competențele lui Unu, a Marelui Unu¹⁷⁹. În astfel de formulări lirice, ale atribuirii de atribute și competențe universale, „la felurite jocuri ce se joacă / De oameni după datina străveche¹⁸⁰, „străjuie Horele acolo tot cerul și-Olimpul ridică / norii cei deși și-i coboară, fiind în Olimp portărițe¹⁸¹, iar pe pământ, acolo unde „născu zeița nouă fete la fel de glasnice și atrase / De cântec doar¹⁸², „dulce ca mierea / picură peanul¹⁸³, iar Soarelui i se promite că „cu bucurie ți-or da / La primăvară popoarele tale prinosuri de seamă / Toate s-or prinde-n ospăț, lirele le-or desfăta. / Hore în zvonul paianului, strigăt în jur de altare¹⁸⁴, pentru că horele, „prinse-n rotitoare dansuri¹⁸⁵, „doar Muzelor se datorează și-arcașului Apollon”, tot lor, adică rotirii anotimpurilor și a Soarelui, datorându-li-se și „faptul / Că pe pământ sunt cântăreții ca și mânuitorii lirei¹⁸⁶.

¹⁷⁷ Homer, *Odiseea*, VIII, 355-368

¹⁷⁸ Xenofon, *Anabasis*, p. 47

¹⁷⁹ Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 51

¹⁸⁰ Homer, *Odiseea*, VIII, 224-225

¹⁸¹ Homer, *Iliada*, V, 737-738

¹⁸² Hesiod, *Teogonia*, p. 5

¹⁸³ Pindar, *Peanul „Delos”*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 14

¹⁸⁴ Theognis, *Către Apollo*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 44

¹⁸⁵ Orfeu, *Cele trei hore*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 210

¹⁸⁶ Hesiod, *Teogonia*, p. 6

Cât despre horele închinat Timpului, acestea sunt mărturisite e însuși destinul lui Orfeu, primul „mânnuitor al lirei” și de misterele ce i-au fost dedicate, doate aidoma horei Cerbului (caprei), încă supraviețuind corect în hora „Cerbului” de la Corlata, iar la nordici, în pierdutul obicei al sacrificării unui țap, la cumpăna iernii, obecei pe care îl puteți vedea în de curând atât de damnul videoclip al trupei suedeze „Dark Funeral” de către obscurantismul pâcios al unor popi suceveni.

În specificitatea, dacă nu cumva chiar în autenticitatea românească a horirii, însoțită de cântece („dainas” se numește, la nordici, doina, iar lăutarului i se spune „lătar”), Datina încă mai supraviețuiește, deși a fost smulsă, cu tot cu rădăcini, și aruncată pe scenă ca décor pentru măruntoșeniile zilei. Dacă le-am reda horelor, doinelor și colindelor pământul înrădăcinării, cu ritualurile și misterele pe care încă le mai putem desluși, probabil că am izbuti să reface România drept Paradesha, adică pământul pe care toate neamurile lumii și-ar putea găsi, vii și doldora de lumină, strămoșii de la capătul vremii.

„Două iubiri au făcut două cetăți”

Traducând și publicând, în franceză și latină, opera primului filosof al culturii din istoria omenirii, Sfântul Augustin, L. Moreau folosea ca moto un fragment din Cartea XIV, exponențial nu doar pentru opera lui Augustin, ci și pentru însăși concepția care fundamentează religiile lumii, „cetatea pământească” (Paradesha), simbolizată de pătrat, și „cetatea cerească” sau „sfântă”, simbolizată de romb: „Două iubiri au făcut două cetăți; pământească, iubirea de sine, până la disprețul de Dumnezeu; cerească, iubirea de Dumnezeu, chiar și până la disprețul de sine”¹⁸⁷ („Fecerunt itaque Civitates duas amores duo; terrenam scilicet amor sui usque ad contemptum Dei: coelestem vero amor Dei usque ad contemptum sui”). Dacă vreți, aceste două cetăți marchează și două lumi paralele, pe care Augustin, cu inteligența lui rafinată, deși părtinitoare, încerca să le armonizeze și chiar să le suprapună: platonismul și creștinismul. Cetate este un fel de a spune, pentru că, definind locații spirituale, cuvântul se referă la comunități, inclusiv la întreaga comunitate pământească, cu extensie cerească în inefabil (existent în fiecare faptură) și, mai ales, în manevrarea naivității temătorilor de timp, scop etern și justificator al tuturor religiilor lumii. Și mai există o dublă semnificație semantică, despre care v-am mai vorbit: cetatea „pământească” reprezintă religiile istorice, care se bazează pe „cultul unor oameni morți”, iar cetatea „cerească” face trimitere spre Spiritul Universal, legătura cu Dumnezeu fiind asigurată de dubla natură a Fiului, pământească, dar și cerească. Despre Fiul Cerului se legendase mult în religiile orientale, dar Iisus nu este Fiul legitimat de Confucius, ci mult mai mult, martiriul, ca asumare a păcatelor omenirii, conferindu-i Fiului și atributele Tatălui – iar de aici, iconografia ulterioară, în care chipul lui Iisus, copil în brațele Fecioarei sau matur, se suprapune peste suprapunerea de romb și pătrat, care, unind cele două „cetăți”, concretizează simbolistica „stea în opt colțuri” ca simbol al sfințeniei cerului, multimilenară și pe vremea începuturilor creștinismului. Iar primul templu solar, muntele, simbolizat ca templu de o stea în șapte colțuri, prin suprapunerea triunghiului (inițierea în munte) peste pătrat (cetatea pământească, Paradesha) avea să devină simbolul bisericii

¹⁸⁷ Augustin, *La cité de Dieu, de Saint Augustin, Tomul III*, Paris, 1854, pagina de gardă

creștine, toate profețiile anterioare pronunțându-se, cică pentru a „înțelege numărul șapte ca semnificație a desăvârșirii Bisericii universale” („agnoscentibus numerum septenarium, quo est universae Ecclesia significata perfectio”)¹⁸⁸.

Ca să poată explica, în modul cel mai persuasiv cu putință, superioritatea creștinismului față de toate religiile anterioare, pe care, de altfel, creștinismul le și absoarbe, încetul cu încetul, Augustin face prima istorie religioasă a omenirii, dădora de mărturie despre „datul” inițial, pe care noi îl numim Datină, dar și despre degenerescențele acelui dat într-o autocrație sacră pământească, în care „oameni morți” din patrimoniul fiecărui neam confiscau atribute ale lui Unu, deci ale Sinelui Universal, iar religiile în care populații diferite practicau cultul propriilor lor străbuni nu puteau fi reunite într-o mare religie universală („apostolus”) și singura adevărată (ortodoxă), fără deposedarea populațiilor de memoria și cultul străbunilor proprii, chiar dacă „oameni morți” diferiți simbolizau aceleași atribute ale lui Unu. Biserica „universală și adevărată” avea nevoie de contopirea străbunilor diferiți ai neamurilor diferite într-un panteon de străbuni comuni, ai tuturor și ai niciunuia, iar cultul străbunilor, pe care evreii i-au păstrat și încă îi mai păstrează în memorie cu atâta înțelepciune, putea deveni și trebuia să devină, datorită originii lui Iisus, singurul cult al „unor oameni morți” impus și acceptat „universal și cu adevărat” (catolic și ortodox), în detrimentul celorlalte depozite de memorie, păstrate de cultul străbunilor celorlalte neamuri. Așa se face faptul că Odin (Tatăl Nostru, pentru civilizația polară), identic cu Anu-Yahve (Tatăl Nostru, la semiți), vestit drept „Tatăl Nostru” de către însuși Iisus Hristos, avea să fie transformat în „Stăpânul Zeilor” (în „Ave Maria” încă i se mai zice Fecioarei „mama tuturor zeilor!”), Dumnezeu („Domini Dei”), în vreme ce fiii Tatălui Ceresc aveau să fie îmbrânciți, și faptic și în plan figurativ, spre statutul de „robi”, inclusiv ai „Stăpânului Zeilor”, proaspăt prădat de identitatea astrală de „Tatăl nostru, care ești în ceruri”.

Augustin, dorind să demonstreze inferioritatea religiilor anterioare, toate bazate pe același universal cult al strămoșilor, al „oamenilor morți”, izbutește, în baza cărților vechi, multe dintre ele dispărute, să facă adevărate genealogii ale strămoșilor diverselor populații din arealul cunoscut al vremii lui Abraham, până în vremea sa, genealogii păstrate, de altfel, și în mitologiile vechi, care nu sunt tot una cu Datina, ci degenerescențe premeditate ale Datinii, folosite de regii-șamani, care, după moarte, vor deveni zei. Precum, de pildă, regișorul din Argos, Apis, care, încercând o cucerire, avea să moară în Egipt, fiind transformat în zeu, datorită totemului de pe corăbiile sale (capul de taur alb cu pete negre) și datorită statutului de căpetenie biruitoare: „În aceste vremuri, Apis, regele din Argos, a trecut cu corăbiile în Egipt și, după moarte, a fost făcut acolo Serapis, zeul principal al tuturor zeilor egipteni” („His temporibus rex Argivorum Apis navibus transvectus in Aegyptum, cum ibi mortuus fuisset, factus est Sérapis omnium maximus Aegyptorum deus”)¹⁸⁹. Adică Soros-Apis, adică Sarcofaful lui Apis. Fiul lui a fost Argus.

Când Abraham părasea ținuturile chaldeenilor, rege al asirienilor devenea Ninus, fiul lui Belo (Bélus, în franceză) sau Bel, care era un alt nume al lui „Enlil al Muntelui”¹⁹⁰, numele real al lui Ninus fiind „zeul Ningirsu, puternic războinic al lui Dumnezeu Enlil”¹⁹¹ sau Nin-harsagga, fiul lui Enki (deci, nepotul lui Enlil), cum era numit în cele șase tablete ale celei mai vechi scrieri pământene, „Locust Charm”. Acest Ningirsu, conform scrierilor lui Salustius, a ocupat o treime din Asia, cu

¹⁸⁸ Ibidem, Cartea XVII, p. 13

¹⁸⁹ Ibidem, XVIII, p. 84

¹⁹⁰ Jastrow, Morris, *The Sacred Books and Early Literary of the East*, I, London, 1917, p. 50

¹⁹¹ Ibidem, p. 47

excepția Indiei, ajungând până în granițele Libiei¹⁹². În acest timp s-a durat „prima Roma”, cum o numește Augustin, adică cetatea care înveșnicește numele Marelui Păstor Enlil, numit și Bel, cetatea Babylon, Ninus, conducător al „capetelor negre”, deci al pelasgilor migrați spre răsărit, „fondând, în locuri curate, cinci orașe”¹⁹³. În traducere, Babylon înseamnă „zidit de Dumnezeu”¹⁹⁴, cu trimitere directă la BaBi, adică la cuplul inițial de strămoși din Carpați ai „capetelor negre” (pelasgi), Ba-ul Anu și Bi-ua Cula. Pentru că, așa cum v-am mai spus, asirienii foloseau formulele BaBa pentru strămoși, iar când făceau referire la Adam și Eva ai seminției lor, foloseau formula Babi, căreia îi alăturau și numele obștii lui Anu, Lu-Anu – legendara Luana din Carpați, BaBiLuAnu fiind noua țară asiatică a pelasgilor, „durată de Dumnezeu”, adică Babilonia. Lui Ninus, i-au urmat la guvernare fiul său, Ninyas, apoi nepotul Ninus și incestuoasa regină Semiramidis.

În vremea „fiului promis” Isaac, asirienii erau conduși de Xerxes, supranumit Baleus, ca și Enlil, în amintirea „strămoșului legiutor” Anu, căruia i se prelua gloria stabilirii „dat-ului” inițial de reguli, deci de Datină, trimitere la întâiul legiutor și la întâiul conducător, făcându-se chiar și de primul legiutor adevărat al omenirii, „Hammurapi, puternic împărat, împăratul Babilonului, regele cele patru colțuri ale lumii, fondatorul țării”¹⁹⁵, care scria, în preambulul codului său de legi, despre o altă glorie a sa, construirea canalelor de irigații: „Când Anu și Bel (Enlil) mi-au dat țara Sumer și Akkadia și au încredințat sceptrul lor în mâinile mele, am săpat canalul lui Hammurapi, numit Nukhush-Niș, care aduce abundența de apă până în țara de Sumer și în Akkad”¹⁹⁶.

Interesant este că în spațiul chaldeic exista încă și un „Tată Ceresc” („Anu-Yahve”, cum îi ziceau evreii, închinând cerul autorității primului legiutor al omenirii), dar și un Dumnezeu („Domini Dei”), deci un „stăpân al zeilor”, impus de ritualicul „festival de Anul Nou”, care a înlocuit un dumnezeu cu un altul, „pe care poporul îl va onora cu libații”¹⁹⁷, respectiv „zeul Ningirsu, puternic războinic al lui Dumnezeu Enlil”¹⁹⁸, această dublă substituție, prin care Marele Păstor ia locul lui Anu, iar regele-șaman Ninus se substituie Marelui Păstor, deci conducătorului unor generații, sintetizând, de fapt cultul zeilor strămoși, care crea o genealogie „cerească”, prin care se legitima liderul pământesc, singurul care făcea legătura între cele două „cetăți” din motoul ediției franceze a cărții lui Augustin. Fără îndoială, pentru fiecare neam strămoșii aceluia neam sunt de neînlocuit, nu doar importanți. Ninus sau Ningirsu a durat cinci cetăți, inclusiv pe cea a Babilonului (Babilonia, în textul latin și în cele sanscrite) și a creat un imperiu, întărit cu un ordin călugăresc cult și convingător, cel al chaldeenilor, care avea să lase viitorimii și primele texte scrise („Locust Charm” – prima carte a Creației, inscripțiile de la Gudea, lamentația „Distrușarea cetății Uruk”, „Crearea Soarelui și a Lunii” etc.). Abraham a plecat din ținutul „primei Roma”, cu familia și cu oile lui, încercând să imagineze o credință a gintei lui, în care și Ningirsu, stăpânul zeilor, dar și „Anum, Zeul Soare”, cum formulau primele variante semitice¹⁹⁹, să sugereze „chipul și înfățișarea” noii zeități. Și, printr-un interesant capriciu al istoriei, prin care Europa, care dăduse prima

¹⁹² Augustin, *La cité de Dieu, de Saint Augustin, Tomul III, Cartea XVIII*, Paris, p. 79

¹⁹³ Jastrow, Morris, *The Sacred Books and Early Literary of the East*, I, London, 1917, p. 63

¹⁹⁴ Ibidem, p. 91

¹⁹⁵ Ibidem, p. 109

¹⁹⁶ Ibidem, p. 110

¹⁹⁷ Ibidem, p. 53

¹⁹⁸ Ibidem, p. 47

¹⁹⁹ Ibidem, p. 70

concepție astrală a omenirii, avea să-și defrișeze violent rădăcinile, satanizând strămoșii tuturor națiunilor europene, iar Abraham, bietul păstor, avea să ducă pe tălpi colbul puternicei civilizații a vremii sale, adevărata năruire a Turnului din Babilon fiind asta, a spulberării de memorie, în favoarea miturilor care, vorba lui Polybios, transformă omul, din cea mai inteligentă vietate, în cea mai lesnicios și manevrat spre plata benevolă a birului pe prostie, numit jertfă sau danie.

Despre „omul pământesc” și „omul ceresc”

Toate neamurile au ignorat învățăturile inițiale, în favoarea cultului propriilor lor strămoși. Inițierile în „rațiunea originală”, adică în fărâma de dumnezeire care există în fiecare dintre noi, și în „natura înăscută, (care) este temelia vieții”²⁰⁰, în condițiile în care „ființa și neființa se nasc una pe cealaltă”²⁰¹, ca și subtilitățile metafizice ale „adâncului” („poarta către noianul de taine”²⁰², în care se regăsește Creația, adică „obârșia Cerului și a Pământului”²⁰³) și ale „mai adâncului”, adică subtilitățile mai subtile decât subtilul și, prin urmare, compatibile cu revelația („Spiritul se cunoaște prin revelație. Aceasta duce la libertate. Aceasta duce la putere. Revelația este biruința asupra morții”²⁰⁴), deveneau inaccesibile spiritului devastat de civilizație și care, tocmai de aceea, se lăsa ademenit de povești simple, manipulante, în care „mânia” strămoșului inițial provoca spaime și judecăți înspăimântătoare, bieții oameni fiind deturnați de la „rațiunea inițială”, a reperelor „non-acțiune – acțiune perfectă”, conform căreia „ființa se naște din neființă și, după ce va fi parcurs un ciclu complet, se va reîntoarce la neființă”²⁰⁵, pentru a se abandona eresurilor. Este încă prea devreme să încercăm descifrarea elementelor metafizice ale datului inițial, în condițiile în care Datina, ultimul vestigiu al cărții sfinte inițiale, din care se trag toate celelalte, supraviețuiește la români într-un conținut degenerat și care nu însemna memorie inițiativă, ci „reguli”, statornicite prin oralitatea cântecului și prin dansurile ritualice care, împreună, nășteau „misterele”. Prin urmare, mă văd obligat să-l însoțesc pe Augustin, în căutările sale de strămoși ai neamurilor, care trebuiau nu doar demitizați, ci și stigmatizați prin inventarea satanismului ca apocalipsă a memoriei universale.

În Egipt, cuceritorul din Argos, Apis, și soția lui, Isis, care muriseră în timpul vânzării lui Iacob, de către frații lui, aveau ridicate, în vecinătatea sarcofagului („soros”, în greacă), două statui, ambele personaje sculptate cu câte un deget dus la buze, de parcă ar fi invitat la tăcere. Sarcofagul și numele coceritorului (Soros-Apis) dau numele „stăpânului zeilor” egipteni, deci al dinastiei creată de cuceritorul din Argos, sarcofagul lui Apis devenind Serapis. E pilduitoare această mărturie, pe care Augustin o prelua de la Varron, împreună cu legenda Taurului Apis, care nu fusese, de fapt, decât taurul sacrificat de urmașul său la tron, Argus, și încredințat drept hrană mulțimii. În vremurile acelea, Soarele răsărea încă din constelația Taurului, mutându-se în Berbec abia spre sfârșitul vieții lui Moise (nepotul lui Iacob), când sacrificiul simbolic al constelației Taurului în cinstea Soarelui încetează, fiind înlocuit cu unul mult mai economic, cel al mielului de Paști.

²⁰⁰ Lao Tse, *Texte taoiste*, versetul XVI

²⁰¹ Lao Tse, *Texte taoiste*, versetul II

²⁰² Lao Tse, *Texte taoiste*, versetul I

²⁰³ Lao Tse, *Texte taoiste*, versetul VI

²⁰⁴ *Kena-Upanishad*, 2, p. 21

²⁰⁵ Lao Tse, *Texte taoiste*, versetul II

În timpul lui Moise, rege al Egiptului era Ptolemeu, fratele lui, Atlas fiind un mare astronom, ulterior zeificat „cu cerul pe umeri”, deși Augustin înclina să creadă că legenda deriva din existența muntelui Atlas, care ar fi determinat „această ficțiune a unui punct de sprijin pentru cer”²⁰⁶, grecii fiind urzitorii puzderiilor de metafore mitice, încă din vremea primului rege atenian, Cecrops, „superstițiile grecilor transformând oamenii morți în zei”²⁰⁷. Nu o făceau numai grecii, dar Augustin, aflat în dispută cu platonicienii, identifica un panteon de oameni care, după moartea lor, aveau să fie considerați zei: soția regelui Crius, Melantomice; Iasus, fiul celui de-al șaptelea rege, Triopas; al nouălea rege, Sthelenas; în vremurile acestea ar trăi și Mercur, fiul lui Atlas – astronomul Egiptului, dar și Maia, fata lui, care avea să dea numele primăverii, în mitologia slavă, Maia fiind numele lunii în care începea anul nou pe atunci, mai. Și așa mai departe.

În vremea aceasta, a abundenței de superstiții diverse, Moise vorbea, odată cu încredințarea legilor lui, despre „omul pământesc” și „omul ceresc”: „Primus homo de terra, terrenus; secundus homo de coelo, coelestis”²⁰⁸ („primul om, făcut din pământ, omul pământesc; al doilea, din cer, este omul ceresc”). Prin conceptul „omului pământesc” și al „omului ceresc” se comitea primul atentat la OM (se scria AUM, dar se pronunța OM), semințiile însușindu-și atributele Sinelui Universal. „Omul ceresc”, cum îl numea Moise, diferențiindu-l de „omul pământesc”, era deja abandonat, la mai toate neamurile, în favoarea cultului străbunilor proprii, iar odată cu abandonarea lui OM („omul ceresc” al lui Moise) se abandonau și valorile datinii: „Viața fiecăruia este plină de OM. El nu vă cere nimic; bucurați-vă, el nu cere nimic din ceea ce-i aparține”²⁰⁹. Bucuria avea să fie înlocuită, în religii, cu suferința, cu ispășirea și cu purgatoriul. Încă nu se vorbea de iad, iar tânguirea subconștientă din colindele românilor, „OI, Ier, OI, Ier!” (OI însemnând vocativul de la OM) e aidoma colbului uitării peste sîpetul unei străvechi moșteniri a întregului neam omenesc, pentru că:

„În OM sunt cerul și pământul, în el sunt țesute cu mintea și cu toate simțurile... El este Calea spre nemurire”²¹⁰.

„Meditează asupra Sinelui ca OM! Bucură-te de tine, ca să treci dincolo de întuneric”²¹¹.

„De la el vine respirația, care este durata de viață a tuturor lucrurilor. Nemișcat, se mișcă; el este departe, dar în apropiere; este în toate și în afara totului”²¹².

„Cuvântul OM este Duh veșnic... este fundamentul final”, este „Sinele care știe totul, care nu se naște, nu moare și care nu este efectul nici unei cauze; este etern, existent prin Sine, nepieritor și fără vârstă”²¹³.

„El este mai mic decât ceea ce este mic și mai mare decât ceea ce este mare. El trăiește în toate inimile”²¹⁴.

²⁰⁶ Augustin, *La cité de Dieu, de Saint Augustin, Tomul III*, Paris, 1854, p. 87

²⁰⁷ Ibidem, p. 87

²⁰⁸ Ibidem, p. 93

²⁰⁹ *Esha-Upanishad*, p. 15

²¹⁰ *Mundaka-Upanishad*, II, 5, 38

²¹¹ *Mundaka-Upanishad*, II, 6, 38

²¹² *Esha-Upanishad*, p. 15

²¹³ *Katha-Upanishad*, I, p. 30

²¹⁴ *Katha-Upanishad*, I, p. 31

„OM nu se proclamă. El este secretul tuturor. Înțeleptul își așterne cuvintele în minte, mintea în intelect, intelectul în natură, natura în OM și așa își găsește pacea”²¹⁵.

„OM este condiționat, doar Duhul este necondiționat”²¹⁶.

„Cel care meditează primele două litere, A și U, și scandează Yajur-Veda, merge pe lună și, după ce se bucură de plăcerile sale, se întoarce, din nou și din nou, pe Pământ. Celui care meditează cele trei litere, A, U, M, ca pe Dumnezeu îi este destinată lumina Soarelui... El trece prin acea lumină, cu ajutorul cântării Sama-Veda, la Împărăția Cerurilor”²¹⁷.

„Cel care meditează cele trei litere separate primește stigmatul morții; cel care le meditează împreună, inseparabile, interdependente, pășește dincolo de moarte”²¹⁸.

„Cuvântul OM este nedegradabil. Toate câte există sunt manifestările lui. Trecut, prezent, viitor, totul este OM”²¹⁹.

„Dincolo de cuvinte este cuvântul suprem OM; deși indivizibil, acela poate fi împărțit în trei litere, care corespund celor trei condiții ale Sinelui, litera A, litera U și litera M. Condiția stare de veghe, numită stare materială, corespunde literei A... Condiția de vis, numită stare mentală, corespunde literei U... Starea de somn, numită condiția intelectuală, corespunde literei M... A patra condiție a Sinelui corespunde lui OM ca UNU INDIVIZIBIL”²²⁰.

„OM este spirit. Totul este OM. OM îngăduie, OM dă semnalul. OM începe ceremonia. Toate cântările încep cu OM. Toate imnurile încep cu OM. Preotul începe cu OM. Legile lui sunt în numele OM”²²¹.

Moise, inițiator de geniu al deja istoricizatei lumi pământești, înțeleșese că „armonia universală” nu mai însemna nimic și că semințiile, ca să poată dura în timp, au nevoie de reguli intransigente, de „porunci” care să fie urmate fără crâcnire, pentru a contracara degenerescențele criminale ale istoricizării. A avut nevoie de timp, până a se decide să-l spulbere pe OM și să legitimeze „omul pământesc”, deci de vietatea care nu putea fi înfrânată decât cu amenințările cerești ale veșniciei. Și astfel, „omul pământesc” nu încetează să-și mai simtă sufletul plin de „omul ceresc”, cel care „nu vă cere nimic; bucurați-vă, el nu cere nimic din ceea ce-i aparține”, iar o pământenime care se bucură de libertate cosmică nu putea fi condusă și exploatată. În fond, asta înseamnă istoricizare: nu o „făptuire stilistică” (termenul aparține lui Blaga), ci o osificare în resemnarea de a fi robit și exploatat.

Ursele, malăncile și urșii de paie

Jocurile cu măști din cadrul datinilor de iarnă nu înseamnă, așa cum se știe, ritualuri „pentru alungarea spiritelor rele”, ci o depersonalizare a celor patru tipuri de hore ritualice, două solstițiale și două echinocțiale, din vechime, prin care strămoșii

²¹⁵ *Katha-Upanishad*, I, p. 32

²¹⁶ *Prashna-Upanidhad*, 6, p. 46

²¹⁷ *Prashna-Upanidhad*, 6, p. 46

²¹⁸ *Prashna-Upanidhad*, 6, p. 46

²¹⁹ *Mandookya-Upanishad*, p. 59

²²⁰ *Mandookya-Upanishad*, p. 61

²²¹ *Taittiriya-Upanishad*, I – *Admonestare*, 8, p. 67

neamurilor pământești omagiau constelațiile cerești fundamentale, numite și „Constelațiile Mamă” („Ursa Mare a fost prima Strămoașă (Marea Mamă) între constelațiile nordice”²²²), pentru că, „pe atunci, Stăpânul Universului a fost în Pădurea celor șapte comori și în Palatul celor cinci luminători. El a fost însoțit de numărul infinit al celor sfinte, care radiază lumină infinită, iluminând numărului infinit de lumi, observând numărul infinit de ființe vii, care suferă de durere infinită și griji”²²³. Pe atunci, când se considera că „toate lucrurile revin la Unu”²²⁴ și când se stăruia în îndemnul „privește Calea Cerului, aderă la mișcarea astrelor – aceasta e totul... Natura cerului este în om, inima omului este cheia”²²⁵, pentru că „natura morală a Cerului este omul: mintea omului întruchipează forța motrice; Principiul Cerului fiind stabilit, destinul omului este fix”²²⁶, Ursa Mare și Ursa Mică, numite la români, printr-o reminiscență scitică, mărturisită de Herodot, și Carul Mare și Carul Mic, însemnau reperele fundamentale ale conștientizării Timpului, prin Datină, deci prin religia care a existat de „la începuturile neamului omenesc” și pe care Iisus Hristos a revoluționat-o, printr-o adevărată revoltă cosmică, spulberând, cumva, importanța Timpului – reper al efemerității în necuprinsul veșniciei, văzută ca o a doua naștere, cea adevărată, pentru că, așa cum scria Augustin, „ceea ce, în prezent, se numește religie creștină a existat la cei vechi și nu era absentă la începuturile neamului omenesc, până la apariția lui Hristos întrupat, după care religia adevărată, care era deja prezentă, a primit numele de religie creștină”. Și mai exista un principiu, preluat splendid de creștinism, conform căruia, ca și în icoanele fundamentale ale creștinismului, „în această întâlnire a Fiului și a Mamei, Divinitatea și Energia Necreate se vor întoarce la rădăcină și se vor combina în Adevărul original”²²⁷.

Știu că repetatele trimeri la texte sacre din alte culturi, dar toate anterioare „Bibliei”, nedumeresc pe unii și revoltă pe alții, și mai ales pe adeptii „contaminărilor folclorice” adică a împrumuturilor de elemente mitice între neamurile pământești, deși toate cărțile religioase ale pământenilor nu sunt decât degenerescențe și adaptări instituționale ale Cărții Inițiale, ale Datinii, în care „legile se cântau, ca să nu se uite”, cum spunea Aristotel și nu numai. Iar cartea sacră inițială impune, în toate culturile lumii, celebrarea Ursei Mari, iar în unele chiar și ale Ursei Mici, drept aliate ale moșilor din civilizațiile polară și boreală în confruntarea cu Timpul, cele două civilizații primordiale, inclusiv cea egipteană, ca urmașă a civilizației boreale, locuind „pământul de sub Urse” și mărturisind, la unison, că „timpul a fost ținut, pentru prima dată, în Egipt, iar anul începea atunci când coada Ursei Mari arăta Sudul... Timpul Ursei Mari a fost stelar. A urmat timpul lunar sau lunar-stelar, cu douăsprezece luni de câte treisprezece zile, fiecare cu câte cinci zile adăugate de Zeița Lună”²²⁸.

„Privind la diferite populații, din diferite părți ale lumii, toate având aceleași ceremonii totemice, aceleași semne și simboluri, aceleași exprimări în artă, se poate concluziona o origine comună”²²⁹, în planul metafizic, nu neapărat în cel etnic, iar ceremoniile închinare Ursei Mari, prezente la toate civilizațiile vechi, inclusiv în Datina pe care, în mod miraculos, o moștenim, reprezintă o probă de necontestat a observației lui Churchward, din moment ce „Ursa Mare a fost Mama ciclurilor de vreme... A fost ceasul pentru rotația Soarelui, în jurul Polului, în 24 de ore, și a fost

²²² Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 99

²²³ Lao Tse, *Texte taoiste*, cartea 24, versetele 19

²²⁴ Lao Tse, *Texte taoiste*, cartea 24, versetele 24

²²⁵ Lao Tse, *Texte taoiste*, cartea 24, versetele 31

²²⁶ Lao Tse, *Texte taoiste*, cartea 24, versetele 31

²²⁷ Lao Tse, *Texte taoiste*, cartea 24, versetele 280

²²⁸ Churchward, Albert, *The Signs and Symbols of Primordial Man*, London, 1913, p. 98

²²⁹ Ibidem, p. 45

reperul pentru cele patru anotimpuri ale anului”, iar „chinezii spun: Atunci când coada Ursei Mari arată răsăritul, e primăvară; când arată sudul, e vară; când arată apusul, e toamnă; când arată nordul, e iarnă”²³⁰.

Există, și în Strabon, o mărturie suficient de difuză, ca să fi fost trecută, în general, cu vederea: „Păstorii hyperborei, spune Pausaniae, au întemeiat Templul lui Apollo din Delphi; ei trimit, în tot anul, daruri la Delos din fructe și din prima lor recoltă”, dar și „sacrificii de paie”²³¹. Există, de asemenea, la populația Ainu, care, în traducere, se numesc „Copiii Ursei”, „copiii care au ieșit din Egipt, în vremea în care s-au conceput primul Mit lor Astronomic, cu cele șapte stele polare, rotindu-se în jurul Stelei Polare, care reprezentau și șapte Glorii universale – cele Șapte Lumini”, care „încă practică unele dintre cele mai vechi ritualuri mitologice astronomice, având ursul (Ursa) ca principal totem”²³². „Copiii Ursei”, Ainu, încă mai obișnuiesc să sacrifice un urs viu, dar între sacrificiile urșilor de paie, practicate și de chinezi, și sacrificiul real sau simbolic al unui singur urs, există o diferență de omagiere, urșii de paie fiind dedicați Ursei Mari, iar ursul, inclusiv cel din jocul ursului, Ursei Mici. La noi, prin arderea urșilor de paie și prin ritualul Malanca, așa cum se joacă la Mihoveni, de pildă, presupune un „rege-mag”, cu semnificația de Stea Polară sau de Axis Mundi, și șapte urși, reprezentând cele șapte stele polare ale Ursei Mari din primul Mit Astronomic al omenirii, pe când „țiganul cu ursul” reprezintă o paștișare neroadă după sacrificiile aduse Ursei Mici, numită la români, prin reminiscență scitică, nu doar Carul Mic, ci și Plugul.

Ursa Mică figurează, difuz și mitic, într-o mărturie a lui Herodot, care spune că, la sciti cei vechi, „în ținutul acesta, pe atunci pustiu, s-a ivit un om cu numele Targitos (Targit-Anu, adică Sfântul Cer – n. n). Părinții acestui Targitos – spun ei, povestind lucruri cărora eu nu pot să le dau crezare, dar așa povestesc ei – ar fi fost Zeus și o fiică a fluviului Borystenes (Nistru – n. n.). O atare obârșie ar fi avut, deci, Targitos, iar el, la rândul lui, a avut trei fii, pe Lipoxais, pe Arpoxais și pe Galaxis”²³³. Acesta este mitul Ursei Mici, al Plugului, pentru că feciorii Sfântului Cer au fost, pe pământurile unei fete de lângă Nistru, Lipoxais însemnând Plug de aur, dar și pământ arat, plugar, țaran (mitul lui Abel deci), Arpoxais însemnând Jug de aur, dar și boi înjuțați, dar și crescător de vite (mitul lui Cain, deci), iar Galaxis, Proțap de aur, dar și hoț de vite.

Revenind la celebrarea Ursei Mari, care se face, în Bucovina și doar în Bucovina, prin „Malancă” (ritualurile fetei Pământului, primăvara, care se numea Maya, ca și luna în care începea primul an nou al omenirii), aceasta înseamnă un obicei agrar, păstrat ca atare până prin secolul al XIX-lea, când feciorii obișnuiau, după strânsul recoltei, să își pună măști de urși, făcute din paie, pentru a speria fetele care se întorceau de la câmp. În fond, datina venea din vremuri străveci, toamna fiind celebrată, prin hore ritualice cu măști și cu ciomege, Mama Glie, deja asaltată de Șarpele Înghețului. Tocmai de aceea, toamna, în toate civilizațiile primordiale, se adunau „tineri necăsătoriți și băieți din jurul cultului *Mama Zeilor*, aduși pentru dansul în arme”²³⁴.

Aglomerate în timpul solstițial de iarnă, de către creștinism, horele ritualice solstițiale de primăvară și de toamnă, dar și cele solstițiale de vară (cu excepția Nedeilor, între timp îmbrâncite în uitare) și-au pierdut și semnificațiile, și inițierile,

²³⁰ Ibidem, p. 99

²³¹ Strabon, *Geografia*, XI, 6.2

²³² Legge, James, *Sacred Books of the East*, Oxford, 1879, p. 218

²³³ Herodot, *Istoriei*, IV, V, p. 312

²³⁴ Strabon, *Geografia*, I, X, 21, p. 441

devenind elemente de circ rural, în care nu semnificația celebrării mai contează, ci poznele jocului și caraghioslâcul costumațiilor („Ai văzut, dragă, la Crasna au urși de paie și cu aripi de înger!”), pentru că nu doar prostia, ci și „creștinismul, neputând înlătura și extermina din uzul poporului nici calendele, precum nici cele mai multe uzanțe păgânești, se sili măcar a le transfera la idei creștine. Ci silința, măcar că foarte sinceră, a avut succes numai pe jumătate: calendele, adică colindele noastre, păstrare numeroase răsunete mitologice străvechi”²³⁵.

„Poporul român, în simplitatea sa, nu s-a despărțit de legendele păstrate din vechime, nici de mitologia cea filosofică a străbunilor săi. Nici barbaria veacurilor trecute, nici năzuința cuceritorilor nu i le-a putut șterge din inimă, n-a putut să le încurce, să le încuscreze cu cele moderne, și nici creștinismul n-a fost în stare să dezrădăcineze reminiscența ce a păstrat-o românul pentru zeii mitologiei romane. În deșert au stăruit mulți, sub diverse pretexte, să șteargă din imaginea cea vie a românului țăran aducerea aminte a lui Joe, Mercur, Vinere, și de alți zei antici, care-și au adorați și adoroare mai ales în casele românașilor și ale româncelor, și credința în zeii cei vechi nu o poți dezrădăcina cu ușurință, și cred că nici nu e de lipsă a o stârpi, când aceea nu e stricăcioasă.

Așadar, mitologia vechilor și mai vârtos a străbunilor noștri, care însă e încopciată cu cea a mai multor popoare, are pentru noi mai mult interes decât pentru orișicare popor european, fiindcă noi posedăm o mulțime însemnată de rămășițe din ea. Este sfântă datoria de a căuta acele rămășițe și de a le feri de noianul timpurilor și al uitării”²³⁶.

Chestiile acestea le știau toți cărturarii români de odinioară. Chiar și Sadoveanu scria, în 1947, că toate „cântecele de stea și cele de la piesa populară a irozilor sau vicleimului nu sunt prea vechi: sunt literatură religioasă, scrisă cândva și intrate în circulație de curând”²³⁷, „și totuși, această avuție națională românească este, azi, mai mult ca oricând mai înainte, amenințată cu eterna înmormântare în noianul uitării”²³⁸. De data asta, nu doar bigotismul ne retează rădăcinile, ci mai ales penibilul savantlâc folcloric, aflat la cheremul propagandelor politice ale vremurilor noastre, în aparentă schimbare.

„Alexan-dros”, un „jertfit cerbului”

În vremurile vechi ale primelor totemuri astrale, „ținuturile de sub Ursă”²³⁹, în care „sunt ierni atât de grele, că, vreme de opt luni, gerul este de neîndurat... În celelalte patru luni, acolo tot frig e”²⁴⁰, frig confirmat și de inzi: „Există zece luni de iarnă acolo, două luni de vară; și (chiar) și acestea sunt reci pentru ape, pentru pământ, pentru copaci. Iarna cade, acolo, drept cel mai mare rău dintre toate plăgile”²⁴¹, se confruntau decisiv cu timpul și cu vitregiile lui, chiar dacă, înspre sud, imaginația „a înfrânt pe tatăl Cronos”²⁴², lumina biruind, după săvârșirea anumitor

²³⁵ Silasi, Gregoriu, Dr., *Transilvania*, Anul VIII, nr. 5 din 1 martie 1875, p. 51

²³⁶ Roșu, Teodor, *Mitologia sau cunoștința despre zeitățile celor vechi*, în *Amiculu Școalei*, nr. 4 din 28 ianuarie 1861, p. 32

²³⁷ Sadoveanu, Mihail, *Orația de Anul Nou*, în *Scânteia*, Anul XVI, Nr. 715, 1 ianuarie 1947, p. 1

²³⁸ Silasi, Gregoriu, Dr., *Transilvania*, Anul VIII, nr. 5 din 1 martie 1875, pp. 51, 52

²³⁹ Herodot, *Istoriei*, II, V, X, p. 31

²⁴⁰ Herodot, *Istoriei*, IV, XXVIII, P. 321

²⁴¹ *Vendidad*, *Fagard* 1, verset 3, p. 3

²⁴² Hesiod, *Teogonia*, p. 6

ceremonialuri totemice, în care buturuga aprinsă, semnificând menhirul (piatra căzută din cer), juca un rol important și de neomis. În zodia închinată constelației Capricornului, constelație cu rol de poartă solstițială a zeilor (Deva-Yana), nu doar omul, ci și universul trecea pragul morții, iar aparența aceea, de renaștere a luminii după depășirea punctului solstițial de iarnă, avea să determine apariția mitului renașterii ființei umane („Omul moare și se naște din nou, ca un fir de iarbă”²⁴³), în împărăția de după Deva-Yana. Repetata biruință a luminii asupra întunericului, în Capricorn, se celebra, inițial, prin sacrificarea ceremonială a unui cerb, a unui țap sau a unei capre, din sângele bieteii vietăți gustând toți membrii comunității care închina jertfa, apoi, odată cu triumful misterelor, șamanul însuși se înfățișa drept Capricorn, biruia întunericul prin horire ritualică, săvârșită de întregul trib, care, în final, dansa și horele învingătorilor, prin bătute cu ciomege, pentru că învingător nu era bietul om, ci „umbrita glie, maica zeilor din cer”²⁴⁴, chiar și timpul fiind, în cele din urmă, „vlăstarul odrăslit de Glie și cerul năpădit de astre”²⁴⁵, pentru că „tradiția primordială care a adus conceptul de spațiu și timp ține de misterele ciclurilor vieții și ale morții”²⁴⁶.

Inițial, Timpul era legat de cerul îndepărtat (întunecat), cerul care, într-un fel sau altul, reprezenta și haosul inițial creator, cerul numit Cernunos și înainte de a fi transformat în zeitate (Cronos) sau, și mai târziu, într-un idol cu coarne de cerb. La solstițiul de iarnă, acestui Dumnezeu-Timp, numit Cernunos, îi erau dedicate ceremoniile totemice, în care „dansul este un semn de limbă și este folosit și realizat, ca un mister sacru, în diferite moduri, prin care gândul sau dorința sunt exprimate în loc de (sau pe lângă) cuvinte, pe care omul încă nu le posedă... În aceste dansuri, cunoașterea a acționat, ritualul a fost expus și păstrat în memorie, tot mai viu, prin repetiție, iar misterele, religioase sau de altă natură, au fost fondate pe baza de acțiune”²⁴⁷. Așa se și explică datina „Cerbului” („Caprei”), care moare și învie, din patrimoniul spiritual românesc din Bucovina, numai că ritualul acesta, interpretat, astăzi, în costume care sugerează mai curând personaje răzeșești din vremea lui Ștefan cel Mare, aduna, atunci, în jurul focului care sugera piatra căzută din cer (menhirul), în costume fabuloase și sub măști – ca sugestie directă a solidarizării cu spiritele benefice ale străbunilor.

Întâlnită și mărturisită, de-a lungul secolelor, prin târgurile românești, de către călători străini, datina „Cerbului” supraviețuia drept curiozitate urbană, nu și ca ritual străvechi, care ține de unul dintre cele mai vechi mistere ale omenirii. Nu mai avea hore ritualice, nu mai avea nimic nici măcar din substituția grecească Orfeu, căruia i se zicea și „Dros” (Cerbul) și în amintirea căruia se instituise tradiția dacică a trimerii unul mesager în ceruri, un „alexan-dros”, un „jertfit cerbului”. Vestigiile de datină, încă întâlnite prin satele Bucovinei, la Corlata, de pildă, prin „Cerbul”, și la Mălini, prin „Capra”, iluminează în sine și trezesc inițierile subconștiente din fiecare privitor, drept „noduri ale Timpului care nu pot fi luat în discuție”²⁴⁸.

„Hominibus mortuis”

²⁴³ *De la Kathak la Wedas – Katha-Upanishad*, Cartea I, 1, p. 26

²⁴⁴ Solon, *Legiuitorul*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 30

²⁴⁵ Orfeu, *Către zeul timpului*, în *Antologia poeziei grecești*, p. 194

²⁴⁶ Swami, Purohit; Yeats, W. B., *The Ten Principal Upanishads*, London, 1891, p. 10

²⁴⁷ Churchward., pp. 29, 30

²⁴⁸ Legge, James, *Sacred Books of the East*, Oxford, 1879, p. 22

„Iisus a murit în timpul celui de-al doilea consulat al lui Geminus, în 8 aprilie. A înviat a treia zi, sub ochii Apostolilor. Patruzeci de zile mai târziu, a urcat la cer; zece zile după aceasta, adică în a cincizecea zi după Înviere, el trimite duhul sfânt” (Augustin, *La cité de Dieu, de Saint Augustin, Tomul III*, Paris, 1854, Cartea a XVIII-a, p. 187).

Cuprins

Trecutul se mărturisește puternic în mine.....	01
Oamenii cred că și zeii se nasc.....	10
Datina sau „regulile din orașul Arbore”.....	13
Muntele Datinii, AR-RA-AR-AUM.....	17
Timpul este Creatorul.....	20
Puzderia de legi o cântă înțeleptele datini.....	24
Două iubiri au făcut două cetăți.....	29
Despre „omul pământesc” și „omul ceresc”...	32
Ursele, malăncile și urșii de paie.....	34
„Alexan-dros”, un „jertfit cerbului”.....	37
Hominibus mortuis.....	38